

DENGÊ KOMKAR

Sal : 4
Wext : 15.2.1983
Hejmar : 50
Biha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

DI HEJMARA 50. DA

**D.KOMKAR TEKOSINA ME
XÛRT DIKE**

50. SAYIYI ÇIKARIRKEN

Değerli okurlar,

Dengê KOMKAR'ın ellinci sayısı elinize geçmiş bulunuyor. Kuşkusuz bu sevindirici ve onur verici bir gelişmedir.

Aslında yayın olanaklarının çok geliştiği günümüz dünyasında, aylık bir yayın organının elli sayı çıkmış olmasının fazlaca önemsenmemesi gerektiği düşünülebilir. Çevremize baktığımızda basın-yayın alanında atılmış dev adımlarla karşılaşmamız da bu gerçeği doğruluyor. Ancak bu gerçeğe rağmen, Dengê KOMKAR'ın 50 sayı çıkmış olması övünülecek bir başarıdır.

Çünkü bizim ülkemiz parçalanmış bir sömürge durumundadır. Onu işgal altında tutan sömürgeci güçler, halkımızın ulusal-demokratik haklarını gaspediyor ve buna bağlı olarak da dil, kültür ve sanatsal çalışmalarını yasaklıyor, engelliyorlar. Günümüzde hâlâ ana dilini konuşması, onunla eğitim yapması, kültür ve edebi çalışmalarda bulunması yasaklanan az sayıdaki halklardan birisidir Kürt halkı. Hatta bu alanda onun dünyada en ağır baskılarla yüzyüze bulunan halk olduğunu söylemek abartma olmaz. İşte böylesine baskı ve yasaklarla yüzyüze bulunan, ekonomik ve sosyal alanda olduğu kadar, kültürel bakımdan da geri bırakılan bir halkın emekçileri ve aydınları için aylık bir yayın organını 50 sayı çıkarmak elbette bir başarı olarak kabul edilmelidir.

Açıktır ki her yayın organının belli bir dünya görüşü vardır ve o, bu görüşün kitlelere ulaştırılması için yayınlanır. Dengê KOMKAR ise esas olarak Kürdistanlı emekçilerin sorunlarını gerçekçi bir açıdan dile getirmek ihtiyacından doğdu ve yayına başladığından bu yana da aynı doğrultuda çabalarını sürdürüyor. O, yola çıkarken, sahip bulunduğu sağlam politik hat doğrultusunda yurt dışında yaşayan işçilerimizin, aydınlarımızın ve politik sığınma talebinde bulunmuş insanlarımızın sorunları üzerinde durdu. Kuşkusuz bu çalışma Dengê KOMKAR'ın yayın alanının yalnızca bir bölümünü oluşturuyor. Dengê KOMKAR genel olarak Kürt halkının karşı karşıya bulunduğu sorunları geniş biçimde dile getirdi, onları kamuoyu önünde tartıştı. O ülkemizde faşist-sömürgeci uygulamaları teşhir etti, dil ve kültür alanındaki yayınlarıyla önemli mesafeler katetti. Böylece sömürgeci propaganda ve asimilasyon politikaya büyük darbeler indirdi.

İlerici-devrimci çizgide mücadele veren Dengê KOMKAR'ın yeri daima dünya ilerici güçlerinin, demokrasi ve insan hakları savunucularının, barışsever güçlerin safları oldu. O, emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe ve feodal gericiliğe karşı savaşmayı temel ilke olarak benimsedi.

Dengê KOMKAR'ın yaptığı yayın sayesinde halkımızın karşı karşıya bulunduğu sorunlar geniş emekçi yığınlar tarafından öğrenildi. Gerek Kürdistan'ın değişik parçalarında yaşayan halkımız ve gerekse dünyanın çeşitli ülkelerine yayılmış bulunan Kürdistanlılar O'nun kanalıyla ülkemizin değişik parçalarında olup bitenlerden haberdar oldular. Başka bir deyişle Dengê KOMKAR, Kürdistan'ın değişik parçaları arasında iletişim görevi yerine getirdi.

İşte Dengê KOMKAR'ı giderek geliştirip güçlendiren O'nun izlediği bu kararlı ve sağlıklı yayın politikası oldu. Bu sayede işçilerimiz, ilerici ve yurtsever insanlarımız O'na sahip çıktılar. O'nun gelişmesine katkıda bulundular. Bugün Dengê KOMKAR'ın kitlelerle geniş ölçüde kaynaşmasının temel nedeni budur.

Ancak sağlanan başarıya rağmen pek çok eksiğimizin bulunduğunu da açık yüreklilikle kabul etmeliyiz. Daha başarmadığımız ve yerine getirmekte kendimizi yükümlü hissettiğimiz pek çok görev önümüzde duruyor. Bunun için de her şeyden önce Dengê KOMKAR okuyucularının gazeteye artan ölçüde sahip çıkması, gördükleri hata ve eksikliklerden dolayı uyarıda bulunmaları, eleştiri yapımaları ve O'nu haberlerle, okuyucu mektuplarıyla, yorum yazılarıyla beslemeleri gerekir. Gene bu konuda gazetenin gözü kulağı durumunda olması gereken muhabirlerimize de büyük görev ve sorumluluklar düşüyor.

Sonuç olarak Dengê KOMKAR'ın ellinci sayıya yüzünün aklıyla ulaştığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Kürdistanlı emekçilerin ortak eseri olan Dengê KOMKAR, geçmiş dönemde yitmiş bir mücadele verdi ve halkımıza onur duyulacak hizmetlerde bulundu. O, gelecekte bu çabasını daha da güçlü bir biçimde sürdürmekte kararlıdır ve başarıya ulaşacağından kuşumuz yoktur. Çünkü yolumuz aydınlık, politikamız sağlamdır.

Başarılı geçmişin temelleri üzerine daha onurlu bir gelecek inşa etmek üzere görev başına.

Dengê KOMKAR Redaksiyonu

güçlü bir örgütlenme silahı olarak YAYIN

Devrimci bir yayın organının örgütleyici rolü büyüktür. Tek tek insanları, emekçi yığınları mücadele saflarına, örgüte kazanma yolunda başvuru- laca et etkin araçlardan biri yayın organıdır. Yayın organı kolektif bir örgütleyicidir. O posta yoluyla veya elden ele dolaşır, yığınlara ulaşır; onlara bilgi ve deney götürür, planlı-programlı çalışma içerisine sokar. Sorunlar sözkonusu olduğunda yol göstericilik yapar, insanları tek bir yumruk gibi harekete geçirir ve mücadele içerisine sokar.

Örgütümüz KOMKAR, bu amaçla Dengê KOMKAR'ı çıkardı. İlk sayısı KOMKAR'ın kuruluşundan hemen sonra Mart 1979'da yayımlandı. Dengê KOMKAR geçen dört yıl boyunca sürekli ve başarılı bir yayın politikası yürüttü. O, örgütümüzün sesini, görüşlerini, pratik çalışmasını yığınlara götürdü. Bu nedenle, Dengê KOMKAR, KOMKAR'ın örgütlenme çalışmalarında önemli bir rol oynadı. O, bugün 30'un üzerinde ülkede yaşayan geniş bir okuyucu kitlesine seslenmektedir.

Dengê KOMKAR, Kürdistan'da halkımız üzerindeki sömürgeci zorbalığı, ırkçı-faşist baskıyı sürekli biçimde teşhir ve protesto etti; kamuoyunun gözleri önünde serdi. Yurt dışındaki Kürdistanlı işçilerin karşı karşıya bulunduğu güçlüklerle de mücadele etti, onların istemlerine sahip çıktı ve kararlıca destekledi.

Dengê KOMKAR, demokratik mücadeleyle siyasi mücadele arasındaki diyalektik bağı doğru biçimde tesbit etti. O, Kürdistan'da verilmekte olan halkımızın ÖZGÜRLÜK mücadelesini yurt dışındaki işçilerimize, yurt dışındaki mücadeleyi de halkımıza ilette. O, bu anlamda yurt dışında bulunan tüm işçilerimizin ve emekçi halkımızın ortak sesidir.

Dengê KOMKAR, işçilerin politik bilincinin gelişmesine katkıda bulundu. Onlara kolektif mücadelenin gereğini ve önemini, bireyciliğin zararlarını ilette. Zaten Dengê KOMKAR'ın kendisi de örgütlü mücadelenin bir ürünüdür.

Örgütümüz KOMKAR'ın saf- larında yer alan üye ve sempatanlarımızın görüş ve hareket birliğini sağlamada Dengê KOMKAR önemli bir rol oynuyor. O, yeni yeni sorunların çözümünde yol gösterici oluyor, pratik mücadelede somut hedefler ortaya koyuyor. K' KAR üyesi dernek ve komite- rin tek tek eylemleri, çalışma ve çabaları O'nunla tek bir kanalda kitlelere ulaşıyor. Örgüt üyelerine, sempatanlara dayanışmanın, birleşmenin önemini ve yararlarını gösteriyor.

Dengê KOMKAR, tüm bu çalışmalarıyla örgütçü geleneğin gelişmesine katkıda bulundu, devrimci bir yayın organı ve demokratik örgütlenmenin önemini küçümsiyen her türden küçük burjuva, anarşist unsurların yanlış ve zararlı davranışlarını, görüşlerini mahkûm etti.

O halde hepimize düşen rev en önemli örgütlenme ve kolektif çalışma araçlarımızdan birisi olan gazetemizi kitlelere ulaştırmak için daha büyük çaba harcamaktır. Unutmuyalım ki görüşlerimiz bu şekilde yığınlara etkin biçimde gider ve hiç tanımadığımız insanlar arasında biliniyor, tanınır. Bu sayede çevremizde ilişki kurabileceğimiz sempatan halka giderek genişler.

Hedefimiz daha güçlü bir örgütlenmedir ve yayınlarımızı canlı bir örgütleyici araca dönüştürmek ise bunu sağlamanın en önemli adımlarından bir tanesidir. Bu adımı güçlü kılmak üzere tüm gücümüzü seferber etmeliyiz.

KOMKAR Genel Başkanı

ÖRGÜT HABERLERİ

KONSTANZ

Konstanz Üniversitesinin düzenlediği anti-faşist hafta nedeniyle derneğimiz 24 Ocak 1983 günü, Konstanz DGB-Haus'da Kürdistan'ın Sesi adlı filmi gösterdi. Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesini dile getiren dökümanter filmle ve film sonrası tartışmalarla kitleye bilgi verildi.

Tartışmalarda, Kürdistan'daki sömürgeci-faşist baskılara dikkat çekildi. Ayrıca Federal Almanya'da yaşayan ve çalışan Kürdistanlıların sorunları, özellikle ilticacıların karşı karşıya buldukları güçlükler anlatıldı.

Alman ve yabancı ilerici güçlerin birlikte çalışmalarını, dayanışma içinde olmalarının önemi konuşmacılar tarafından vurgulandı. Alman ve yabancı halkımızın yaşamı ve mücadelesi konusunda bilgilendirmek, haklı mücadelemize desteklendirmek için bu yöndeki çalışmalarımız sürecektir.

Sabine - Cıbo

BOTTROP- Çalışma Grubu kuruldu

Bottrop ve çevresinde bulunan biz Kürdistanlı işçiler 4 Ocak tarihinde bir araya gelerek bir çalışma grubu oluşturduk ve bundan böyle çalışmalarımızı KOMKAR'a bağlı olarak örgütlü bir biçimde sürdürmeyi kararlaştırdık.

Esasında Bottrop'da çalışmalarımız yeni değil. Ötedenberi kendi olanaklarımız, KOMKAR merkezinin ve Duisburg Kürdistan İşçi Derneği'nin desteğiyle bölgede bazı eylemler gerçekleştiriyorduk. Bu arada çevremizde geniş bir sempatan halka oluştu. Ayrıca Alman ilerici güçleriyle olan diyalogumuz da arttı.

Bundan böyle çabalarımızın daha güçlü ve verimli olacağına inanıyoruz. KOMKAR'ın saflarını genişletmek, onun gücüne güç katmak için tüm olanaklarımızı kullanacağız.

Zafer ezilen ve sömürülenlerin olacaktır.

Yaşasın KOMKAR!

Medo

8. DELEGELER KURULU TOPLANDI

29/30 Ocak tarihlerinde KOMKAR 8. Delegeler Kurulu toplandı. Dernek ve komitelerden gelen delegelerin katıldığı toplantıda, KOMKAR'ın son delegeler kurulu toplantısından buyana geçen süre içerisinde yaptığı çalışmalar değerlendirildi.

KOMKAR'ın çalışmalarını gerçekçi bir doğrultuda, somut koşullara uygun bulan delegeler, dönemin bazı olumsuzluklarını ve bunun Türkiye ve Kürdistanlı örgütlere yönelik yansımaları üzerinde tartıştılar, geleceğe ilişkin faaliyetler üzerinde değerlendirmede bulundular.

Tartışmaların ağırlık noktası, eğitim, kitle içerisinde örgütlenme, kültürel çalışmalar, kamuoyuna yönelik eylemler, diğer demokratik örgütlerle ilişkiler, güç ve eylem birliği ile yayın politikası üzerinedi.

Delegeler Kurulu, Kürdistan'da artan sömürgeci-faşist baskılara, özellikle Türki-

ye Kürdistan'ında faşist cuntanın "anayasası" nı oylamasından sonra yoğunlaştırdığı teröre karşı yoğun bir teşhir ve mahkum kampanyasını yürütmeyi en önemli görev olarak belirledi. Newroz eylemlerini bu anlamda sömürgeci-faşist baskıları, halkımızın dili ve kültürü üzerindeki yasak ve engelleri protesto eylemlerine dönüştürmeyi hedef olarak benimsedi.

Diğer taraftan, Federal Almanya'da ciddi bir tehlike olma yolunda bulunan yabancı düşmanlığı biçiminde körüklenen ırkçılığa, gün geçtikçe dışlerini daha fazla gösteren neofaşist tehlikeye karşı tüm anti-faşist ve ilerici güçlerle ortak mücadele ve dayanışma içinde olmayı görev sayan Delegeler Kurulu, yabancı işçiler üzerindeki hertürlü resmi ve gayri resmi baskı ve zorlamaları protesto etmeyi acil görev saydı.

ŞEVA PIŞTGIRTIYA KURDISTANA İRANÊ

21.1.1983 roja iniyê lı Berlina Rojava Parti Demokrati Kurdistana İrani, rêxistinên pêşverûyên İrani, AKSA û Komela Karkerên Kurdistan-endamê KOMKAR'ê ji bo piştgirtiya Kurdistana İrani şeveke çandi pêkanin.

Şev bî biranina şehidên Kurdistana û pêşverûyên cihanê û bî axaftina nûnerê PDK-İrani destpêkır.

Qasi 300 kesan dî şevê da beşdar bûn. Her rêxistinêkê lı gor jêhatina xwe milê xwe dabû ber programa şevê. Lê bî prestiji, giraniya programê lı ser milê Komela Karkerên Kurdistan bû. Folklorê komelê rewşa şevê xemiland û disa Komelê Karkerên Kurdistan lı ser şehidên Kurdistana İraniê pandomimek kurt pêşkêş kır. Zılm-zordari û kuştina lı ser gelê me da xuyakırın. Lı dawiyê ji hozan Feqiyê Teyran, rêzestranek gotin û şev wesa bî şahî û dilgermi dawî bû.

Bırader/ Berlina Rojava

BREMEN

* Faşist cuntanın Türkiye ve Kürdistan halkları üzerindeki baskı ve zulmüyle, ülkemiz Kürdistan'da hâlâ hüküm süren feodal ilişkileri çarpıcı bir şekilde dile getiren "YOL" filmi 7-27 Ocak tarihleri arasında "Cinema Ostertor" da gösterildi. Bu süre içerisinde çeşitli arahlıklarla, özellikle hafta sonları sinemada bir yayın masası açılarak filmi seyredenlere ülkemizi tanıttı yayınlar verildi ve film hakkında çeşitli açıklamalarda bulunuldu.

* 23 Ocak pazar günü derneğimizde "Kıbrıs" konulu bir seminer düzenlendi. Seminerde Kıbrıs'ın tarihi, siyasi ve ekonomik yapısı ve Türkiye ve Yunanistan'ın Kıbrıs'taki çıkarları konusunda bilgi verildi. Tartışmalı ve olumlu geçen seminer katılanlar açısından oldukça yararlı oldu.

* Şili'li ilerici ve demokratların ülkeindeki faşist cuntayı protesto amacıyla 22 Ocak tarihinde başlattıkları 3 günlük sürekli açlık grevine derneğimiz de bir dayanışma mesajı yolladı. Mesajda, Türkiye ve Şili'de ABD emperyalizminin desteklediği faşist cuntaların er-geç yıkılacağı belirtildi ve uluslararası dayanışmanın önemi bu nedenle bir kez daha vurgulandı.

Bremen D.K. muhabiri, Bedo

Köln: ÖZGÜR SPOR KUPA KAZANDI

KOMKAR üyesi Kürdistan İşçi Derneği sempatanı gençlerin oluşturduğu ÖZGÜR SPOR kupa aldı. Köln Jugendzentrum (Gençlik Merkezi) tarafından düzenlenen futbol turnuvasına katılan takımımız, 12 takım arasında birinciliği alarak, kupa kazanmayı haketti.

Diğer alanlarda olduğu gibi, spor alanındaki başarılı çalışmalarımızı sürdürüreceğiz. ÖZGÜR SPOR'u daha da güçlü kılacağız.

Özgür Spor adına, G.E.

Gecede Kürt ve Almanlardan oluşan karma folklor grubu halk oyunlarımızdan örnekler sundu. Gecede arkadaşlarımız yayınlarımızı sergilediler, konuklara Kürt yemeklerini sundular.

Gece, çevrede en fazla okuyucusu olan Rein Zeitung gazetesinde "Wilde Kürdistan" (Vahşi Kürdistan - Bilindiği gibi bu isim geçen yüzyılda Kürdistanı anlatan bir Alman yazarının kitabının adıdır-) başlığı altında verildi.

Gecenin yapılması Alman ilericileriyle olan ilişkilerimizi daha da geliştirdi ve olumlu bir etki yaptı.

Ado

WESTERWALD

Geçtiğimiz günlerde Westerwald'da komitemizin yönlendiriciliğinde "Ortadoğu Halklarıyla Dayanışma Gecesi" yapıldı. Gecede Türkiye ve İran Kürdistan'ını anlatan iki film gösterildi ve filmlerin ardından da tartışma açıldı. Konuklar gerek Kürdistan'da genel olarak mevcut durum ve gerekse filmlerin içeriğiyle ilgili çeşitli sorular yönelttiler. Onların bu soruları arkadaşlarımız tarafından cevaplandırıldı.

NAMEYÊN XWENDEVANAN

SILAV JI KURDISTANA SURİYÊ

YAŞASIN KOMKAR'IN
MÜCADELE GELENEĞİ

Hevalên hêja,
Çend roj berê, Dengê KOMKAR hejmara 47 - 48'a kete destê min. Bî rastî ji dema rojname Dengê KOMKAR dîgêhe min, ez gelek kêfxweş dibim. Ez hevalên xwe ji pê agehdar dikim. Û em 6 - 7 heval bî tevayî gotarên Kurdi dixwînin. Nûçên Kurdistanê Îranê, Iraqê û kar û barê komelên KOMKAR û tekoşîna hevalên Riya Azadi agehdar dibim.

Car caran, gotarên lî ser tede û zilma lî Kurdistanê domdike, dixwînin. Bî rastî em, bî wan gotara, êşa hevalên xwe yê şoreşger lî Kurdistanê Tirkîyê dîhesin. Em ji wan tede û lêdanan dîeşîn. Jî ber ku demên buhûrî da me jî, ew êş û tede diditîn. Em ji baş dîzanin êşa şivên hezîran çava dî kelasê mirov da jan dîde? Çavên lî bin lingên mirov dikeve, çava çirûsk jî ber çavên mirov dîde? Jî bo vê yekê dilê me, her dem bî hevalên tekoşer va ye. Weke helbestvanek me yê hêja, dibêje:

Min çiqas dixwast
Ez bibûna mûmek
Lî tariyên zindanên we
Min çiqas dixwast
Ez bibûna liliyek
Bihatama guhên we...

Rastî helbestvanê me xweş gotiye. Em ji gelek dixwazin, ku em bibûna dermanek dî ber êş û kefaretiya hevalên xwe. Lê bîra hevalên egî, yên ku dî bin hukmê faşîst da bêtîrs û bîcamêrî dixebitîn û yên ku dî zindan û lêdanxanê (işkencexane) dijînin da bî serbilindî, doza milletê me diparêzin, bî wan ra ne. Lî hemû perçên Kurdistanê gelê meyê welatparêz, bî wan ra ye. Nalîn û xweydana wan bûye lehiyek (lesarek) û tu qeyd û bendên dijînin nîkare pêşî lê bigre.

Geli hevalno,
Ez gîranbu hayiyek mezîndîm, weşanên ku bî Kurdi çapdibim. Nêzîki du saln ku em Dengê KOMKAR nasdikim. Berî wî, min navê rojname ROJA WELAT bîhistibû. Hejmara ku bî mamoste CIGERXWIN re peyvandin çêkiribû, min dit. Rastî em pîr kêfxweş bûn, ku

hevalên Riya Azadi dî bin zordestiyên kolonyalistên Tirk da bî zîmanê Kurdi rojname derdixînin. Ew tîşteke pîr hêja bû.

Çend sal berê lî cem me jî, bî navê GULISTAN rojnamek

derdiket (nîha dernakeve). Rastî ew jî xîzmetek hêja bû. Îro jî hin tîşt (teksîr) bî tipên latîni çap dibin. Pîr caran em zîmanên wa tê nagêhên. Lê Kurdiya Dengê KOMKAR gelek zelale û em baş dîgehên. Bî qeydên rêzîman dînivise. Kesên dixwazin zîman fêr bînin, feydeki mezîni jî Dengê KOMKAR bibînin.

Em lî vê derê bî Erebi dixwînin. Xwendin û nivîsandina me gîşt bî tipên Erebi ne. Tipên Latîni, tenê em dî dersên zîmanê biyani (Îngilîzî û hwd.) da bî kar tînin. Jî bo wê yekê xwendin û nivîsandina tipên Latîni bî gelek hevalan zehmet e. Ger weşan jî tînebin, ew çax fêrbûn hin jî zehmete. Bo vê çendê, ez dîkarim bêjim ku xwendin û nivîsandina zîmanê me da feyda mezîni jî weşanên Riya Azadi û Dengê KOMKAR da dibînin.

Hejmara Dengê KOMKAR a 47-48'a ku kete destê me, min xwest ez vê namê jî bo we rêkim, ku Rojname Dengê KOMKAR dikeve hejmara 50'a. Lî cem me, dî sala borîna emrê hîzba (Partî D.K.) - wek 25, 50, 100 salîya da - an jî dî hînek hejmarên rojname yê maruf, wek hejmara 50'yi, 100'i da şahiyên taybetî çêdibî û hejmarên taybetî tîne weşandî. Min jî, bî vê armancê ev nama xwe nivîsi. Ez hêvidarim, ku ev nama bîgêhe destên we. Bî sedemên hejmara 50'ya Dengê KOMKAR, ez hevalên ku dî rojname da dixebitîn û hemû xwendevanên rojname pîroz dikim. Emrek dirêj jî bo Dengê KOMKAR dixwazim.

Bo vê yekê hin pêşneyaran jî bo we dikim: Weşandina Dersên Zîmanê Kurdi pîr grîng e. Em jê pîr feyde dibînin. Dîvê ew namên ku taybetî jî welat dîgêhê we, pîrani bî Kurdi bîne weşandî. Em dibînin ku pîrani Tirkîye. Ger bî Kurdi çap bînin, ewên ku Tirkî nîzanî (weki me) jî bûyeran agehdar bînin. Car caran rewşa welat, pîrsên siyasi bî Kurdi bîne nivîsandî yê baştir be.

Dengê KOMKAR, bî ditîna min hîndîk tê van der û dora. Hûn hejmara pîr bîşînin û lî vîra zêdetîr belav be hin baştîre.

Ez carekî dîn pîrozbahîya hejmara 50'a ya Dengê KOMKAR dikim. Gelek silavên xwe pêşkeşî we dikim.

H.SİLÊMAN
Qamîşlî/Suriye

KOMKAR'î arkadaşlar,
Bölgemizde gelişen ilerici-devrimci mücadele emperyalistleri, onlarla çıkar birliği içerisinde bulunan Türk burjuvazisini korkutmaktadır. Onlar şimdi Türkiye Kürdistanı topraklarını tam bir savaş ocağı haline getirmek sevdasındalar. "Çevik Kuvvetler" denilen emperyalist saldırı birliklerinin ülkemizde yaygınlaşmasını nedeni budur.

Elbette onları ilgilendiren halkımızın karşı karşıya bulunduğu güçlükler değildir. Tam tersine halkımız ne kadar aç ve perişan durumda bulunursa faşist cunta o kadar sevinç duyar. Emperyalistler ve uşağı cunta için önemli olan Kürdistan'ın bir sömürü ve talan alanı olarak el altında tutulmasıdır. Halkımız yoksulluk çekerken, onlar ileride ulusal-kurtuluş mücadelemize karşı kullanılmak ve Sovyet düşmanlığını yaygınlaştırmak için Afganistan karşı-devrimcilerini "Türk ırkından" diyerek getirtip en iyi olanaklarla topraklarımıza yerleştiriyorlar.

Elbette bizlere düşen bu haksızlıklara karşı çıkmaktır. Ve bu mücadelede kitleler içerisinde iletişim organları olan gazetelere büyük görevler düşüyor. Şurasını biliyoruz, yurtdışındaki Kürdistanlı işçilerin sesi olan Dengê KOMKAR, Kürt halkının ulusal kurtuluş

mücadelesinde bugüne kadar önemli görevler başardı. 1979 yılında yayın hayatına başlamasından buyana sürekli olarak gelişip güçlendi. Çünkü Dengê KOMKAR bilinçli Kürdistanlı işçilerin eseridir.

Dengê KOMKAR'a karşı bu yüzden Türkiye'de yasaklama konuldu. O'nun okuyucuları tutuklanıyor ve işkence görüyorlar, haklarında "gizli örgüt üyesi" diye davalar açılıyor. Faşist mahkemelerin iddianamelerinde Dengê KOMKAR'a geniş yer ayrılıyor.

Dengê KOMKAR bizim için onur kaynağıdır. O'nun gerek kültürel alanda ve gerekse faşist-sömürgecilerin uygulamalarını teşhir etmede, halkımı diğer sorunlarını dile getirmeye gösterdiği başarılarla övünüyoruz. O'nun 50. sayısını çıkarmayı başarması da övünülecek bir durumdur. Bundan sonra daha büyük aşamalar kaydetmesini diliyoruz. Şunu unutmayın ki Dengê KOMKAR ülkemizin çeşitli parçaları arasında bir iletişim görevi yerine getiriyor. Olup bitenleri bu yüzden daha sağlıklı öğreniyoruz. Attığımız her adım, sağladığımız her başarı bizlere moral ve güç kazandırıyor.

Tüm Dengê KOMKAR çalışanlarına Kürdistan'dan selam ve başarı dilekelerimizi iletiriz.

İ.Brusk / Dersim

DENGÊ KOMKAR
HER MALEKE KURD KEVE

Jî bo Dengê KOMKAR,
Hevalên hêja û dosta karkerên cihanê.
Ez vê namê jî bo Dengê KOMKAR rêdikim. Pîrozbahîya we dikim bî hatîna sersala nu û ez hêvidarim, ku em dî vê salêda gavên fireh bavêjim. Daxwaza min eve, ku Dengê KOMKAR her malekî Kurd keve. Jî bo KOMKAR jî helbestekî rê dikim. Silavên dilgermî.

K O M K A R

Ey KOMKAR

Agirî

Tu pê ti

Lî her ci û lî her war

Ey KOMKAR.

Zîmanê zehmetkêşan

Yên bîdest

Xûz û mest

Jî zora efyonkêşan

Ey KOMKAR

Ronebîra şeva reş

Lî dijîm

Weka min

Tu çiyayê hem keleş

Lî te dixînin brûsk

Ba û tav

Hem bahoz

Carek te bane a rûk

Ey KOMKAR

Lî te dixînin dijîm

Lî her ci

Tu birci

Tu dost û hevala min

EY KOMKAR

Rêberê KOBANÎ
Suriye/Kobani

DENGÊ KOMKAR, DENGÊ KOMA KARKERAN E

Dî 13.1.1979'a bî sazûna KOMKAR'ê, Komelên Karkerên Kurdistan yê nî Elmanya Federal û Berlina Rojava bûne xwedî federasyon û xebata xwe dî bin banekê da kom kirin û meşîn. Sazûna KOMKAR'ê wek bumba şahiyekê deng da. Karkerên Kurdistan, yê nî ku xebat û dilsoziya çinayeti û netewî dî dilê wan da, bî sazûna KOMKAR'ê gelek dîxweş û şabûn.

Xebatek jî karê KOMKAR'ê yê herî giring jî, derxistina organa KOMKAR'ê bû. Çavê me lî rê bû, ku rojekê zûtir kovara KOMKAR'ê derkeve û biğihê destê me. Bî rasti jî, demeke kurt da, organa KOMKAR'ê bî navê "Dengê KOMKAR" hat weşandin û lî seranserî Ewropa lî welatê me belav bû. Bî vi awayî Dengê KOMKAR jî bo gelê me lî aliyê weşandinê quncikeki tari û giring bî ronahî xist.

Dengê KOMKAR, jî me ra çî anî û çî nişani me da?

Kovara Dengê KOMKAR, bî rasti jî 3 xalên gelek giring em bî ronahî xistin û dî warê weşandinê da wezîfa xwe bî cih tine.

Çinayeti, Netewî, Çandî.

Çinayeti

Dengê KOMKAR dî hemû hejmarên xwe da, jî xwendevanên xwe ra diyar kir, ku karkerên Kurdistanê û karkerên hemû welatan birayên hev in, doza wan yek e û gereke xebata wan jî yek be. Herwesa, disa gişya çinayetiya navnetewî bî me da zanin.

Em karkerên Kurdistan, jî welateki bindest hatine Ewropayê. Her çend em lî welatê xwe jî lî bin zîlm û zordariya maldaran û koledaran dîxebitîn; lê disa jî me baş çîna karkeran û xebata wê ne dizanî. Jî ber kû pîraniya me dî febrîqan û sendîqatan da nexebitîn.

Dengê KOMKAR, lî Kurdistanî Tirkîyê xebata karkerên Kurdistan ya çinayeti û sendîqatî dî gelek hejmarên xwe da jî me ra daxuyakirin. Lî aliyê dîn, zîlm û zordariya hukûmeta burjuvazî û şovênist lî ser xebata karkerên Kurdistan ya çinayeti û netewî, êşkence û hefskirina karkerên, ku dî sendîqatan da jî dîxebitîn jî me ra kifş kir û gihande me. Dî hîljartîna belediyan da rêz bûn û xebata karker û xebatkaran dî dem da nivîsî û em pê agahdar kirin.

Her sal, jî bo biranina tekoşîna karkerên Tirkîyê, ya ku dî 15-16 Hîziranê qewmî, jî me ra fereh dînvise. Heke ez jî 49 hejmarên D.KOMKAR nîmûna bîdim, pîr dirêj dîkşîne. Tîştên ku lî bîra mîn dîbêjm.

Nîha jî em lî welateki kapitalist dîjin û dîxebitîn. Em perçiqandîna xwe û neheqîya lî me dîbe hero baştir dîbin. Lî ser vê çendê jî me ra gelek nivîsarên giran bûha nivîsine. Dengê KOMKAR, lî aliyê xebata xwe ya çinayeti jî me ra xîzmeteke mezin pêkani û dewam dîke.

Netewî

Wek em hemû dîzanî, welatê me Kurdistan, bî darê zorê hatiye parvekirin û koledar heta iro kedxwariya xwe berdewam dikin. Heiyên welatê me yê nî ser erd û bin erd dîxwî û vedîxwî, lê gelê me gelek nan bîdest nakeve.

Lî aliyê dîn, hemû mafê gelê me, yê netewî û demokratî jî destan hatiye stendî. Zîmanê me, çanda me dî bin cenderekere giran da ye. Bî zîmanê me xwandî, nivîsî, guhdarîkirina radyo û seyirkirina televîzyonê nîne û qedexeye. Çanda me jî xwe ra dîkî mal. Heta navên zaroyên me jî bî Kurdi qebûl nakî û nanvîsînin. Dengê KOMKAR, ev çende jî bo me bî westan nivîsî, diyar kir û bîronahî xist.

Lî Kurdistanî Îranê, xwestekên gelê me yê nî netewî-demokratî, tekoşîna û qehremaniya pêşmergeyan hema-hema bêje dî her hejmarên xwe da jî behs kir. Zîlm û zordestiya Xumeynî hov û xwinxar her dem nivîsî. Jî bo pêşmergeyan, kampanya komkirîna alîkarî û dermanan bî şîkleki fireh dî nav rûpelên xwe da cih dayê. Û em jî her deng û behsên Kurdistanî Îranê agahdar kir.

Lî Kurdistanî Iraqê, jî kiryar, zîlm û zordariyên Baasa şovênist û xwinxwar her tim jê behskir. Berdewamiya tekoşîna gelê me, bo me nivîsî.

Rewşa Kurdistanî Suriyê, xebata gelê me jî me ra hat kifşkirin.

Xasîna lî Kurdistanî Tirkîyê:

Berê hukmê cuntaya faşîst, zîlm û zordariyên koledaran lî ser gelê me bî rewşeke eşkere û dirêj hat nivîsandî. Pêkaniya kiryar û lehîzên faşîstan û hukûmeta nijadparêz, burjuva û koledar, him lî Tirkîyê û him jî lî Kurdistanî Tirkîyê dirêj-dirêj hate nivîsandî.

Pîştî ku cunta faşîst hukm gîrte destê xwe, lî ser gelê me zordarî û êşkence gelek zêdetir bû. Herwesa lî ser gelê Tirkî jî. Heps û zindan bî welatparêzên Kurdistanê û bî pêşverûyan tîjî bûn. Gelê me, dî bin cenderekere cunta faşîst da dînale. Lî ser sinoran mentîqên qedexe ilan kirin. Gundên lî ser sinor vala kirin. Rêya xwarîne jî ser wan bî.

Dengê KOMKAR, dî her hejmarê xwe da lî ser vê çendê dirêj nivîsî û ev kiryarên wan yê nî hov gihandî me. Gelek kiryarên cunta faşîst yê nî veşartî jî bo me bîronahî xist.

Hemû kiryarên cunta faşîst yê nî şeytanî lî ser gelê me û ew êşkenceyên dî zindanan da tînkirin, bî nivîsandîna xwendevan lî ser rûpelên Dengê KOMKAR em pê agahdar bûn.

Dengê KOMKAR, lî dervay welat, xasîna lî Ewropa kiryarên rêxistinî û kesên faşîst protesto kirîye û rûyê wan yê eşkere bî me daye naskirin. Disa lî dervay welat, xasîna lî Ewropa protesto û xwepêşandinên rêxistinî û kesên lî dîji cuntaya faşîst heta iro dî dem da, Dengê KOMKAR gihandî me.

Dengê KOMKAR, xwestekên gelê me yê nî netewî-demokratî bî rewşeke eşkere bo me dînvise.

Herwesa disa Dengê KOMKAR, danexuyakirîna zîlm û zordariya lî ser gelê me û çîna karkerên Tirkîyê û Kurdistanê jî xwe ra kirîye armanc.

Çandî

Dengê KOMKAR, cihek fire dîde çanda gelê me. Dî her hejmarê xwe da rûpelek an jî du rûpel jî bo sîn'et û çand cûda dîke. Danexuyakirîna çanda gelê me hind giring dîbine.

Jî ber ku pîrozkirîna Newrozê pîrani bî karê çandî pêktê. Dengê KOMKAR hersal pîrozbahîya Newrozê lî ser rûpelê xwe yê yekem dîde xuyakirin. Giringîya Newrozê, diroka wê, jî bo çî têt pîrozkirin, her sal bo me dirêj-dirêj dînvise û xwendevanên xwe pê agahdar dîke.

Dengê KOMKAR, nivîsîna helbest û stranan jî rûpelê sîn'et û çand kêm nake. Herwesa carna lî ser xebat û jîyana nivîskaran, me ronahî tîxe.

Lî ki derê karek, xebatek an jî şeveke çandî pêkhatiye dî rûpelên xwe da cih dayê.

Burjuvazî û nijadparestên Tirk, çanda me jî xwe ra dîkî mal.

Stranan, helbest û folklor me hêdi-hêdi dîkî malê xwe. Dengê KOMKAR, dî wan hejmarên xwe yê nî dawî da lî ser vê çandê radîweste û qasî jêhatîna xwe çanda gel diparêze. Bî nîmûna dîde xuyakirin, ku neyar dîxwazîna çanda me jî bîhelînin.

Lî aliyê dîn, disa dî rûpelê sîn'et û çand da lî ser tevî û raçandîna gelê me dîsekine. Evi sîn'etê giranbîha bî me dîde xuyakirin.

Lî aliyê cîvaki-rêberî, lî ser pîrsa karkerên biyani, em jî her bûyera girîng agahdar kirîne. Wek: Pêkhatîna neyariya lî ser karkerên biyani, bêkari û kedxwariya lî ser me dîbe.

Dengê KOMKAR, dî nav rûpelên xwe da cih daye 2 tîştên dîn jî yê nî giring.

1— Nameyên xwendevanan.

2— Dersên Zmanê Kurdi.

1— Rojname, dewlemendiya xwe û belavbûna xwe lî her cihî, bî nameyên xwendevanan dîpîvin. Jî bo Dengê KOMKAR jî ev wesa ye, ez wesa dîbinim. Xwendevanên Dengê KOMKAR, bûyerê dorberê xwe dî Dengê KOMKAR'da dîdî weşandin û em hemû xwendevanan jî wan bûyeran agahdar dîbîn. Bî vi awayî, xuya dîbe ku Dengê KOMKAR dengê xwe dîgihîne pîr cihan.

2— Kareke gelek giring û giranbîha, dersên zmanê Kurdi. Pêwîst nîne ez bêjm. Ez bawer dikim ku hemû xwendevan wek mîn giring û giranbûhaya dersên zîmanê Kurdi başdîbin.

Pîraniya me, em bî Kurdi nîzanîna bîxwînin û bînivîsînin. Dersên Zmanê Kurdi, jî me ra rêhbera xwendîna û nivîsîna zmanê me ye.

Lî ser çend tîştan kêmahiyên Dengê KOMKAR hene:

Dengê KOMKAR, dî nav rûpelên xwe da cihek fireh nedaye pîrsên karkerên Kurdistan lî dervay welat.

Herwesa, disa cih nedaye çîrok, metelok û gotînen mezinan.

Dengê KOMKAR, gereke quncikekê jî bo pîrs û bersivên xwendevanan veke. Wek; lî ser pîrsên rêberî-cîvaki, netewî, çinayeti. Disa Dengê KOMKAR gereke quncikeke çîrokan, metelokan û gotînen mezinan dî nav rûpelên xwe da veke.

Ez bawer dikim ku Dengê KOMKAR van kêmahiyên xwe pêsta tîjî bike.

ŞAWO — Karkereki Kurdistan lî Berlina Rojava

Çocuğu Gözümüzün Önünde Öldürdüler

Değerli arkadaşlar,

Aralık 1982'de bir işimin çıkması üzerine ülkem Kürdistan'a gittim. Ancak burjuvazinin ve sömürgeci güçlerin Kürdistan'da estirdikleri terör, katliam ve işkencelerin halkımızın günlük yaşama haline geldiğini gördüm.

Ben 1968'den beri çocuklarımla birlikte Almanya'da işçi olarak çalışmaktayım. 1979 yılında oğlum askerlik çağına gelmişti. ve bu yüzden biz de askerliğini 29 yaşına kadar erteletirdik.

Kendim Mardin/Mazıdağ'ın Bêşan köyündenim. Fakat uzun zamandır Diyarbakır'da oturmaktayım. İzine gitmişken bir de köye uğrayıp dost ve akrabaları ziyaret edeyim dedim. Ve köye varışından kısa zaman sonra jandarmalar beni karakola çağırdılar. Karakola gittim, bana "oğlun nerede?" diye sordular. Çğlumun Almanya'da olduğunu ve 29 yaşına kadar askerliğini ertelettiğini söyledim ve adresini karakol komutanına gösterdim. Fakat bana inanmadılar. "Nerden bilelim adresin doğru olup olmadığını, hem askerlik nasıl ertelenirmiş, böyle bir kanun tanımıyorum ve bilmiyorum" dedi. Pasaportumu aldılar ve bana tutuklu olduğumu söylediler. Benim ne suçum var diye itiraz ettim. Aldığım cevap şu oldu: "Suç mu yok ulan, jandarmaya karşı geldin diye seni süründürürüm. O zaman oğlun gelsin seni kurtarsın" dedi.

O anda benim durumumda olan başka bir arkadaş nezarete yatıyordu. O kişinin durumunu görünce susmayı tercih ettim.

Pasaporttaki damgaların adresi doğrulamasına rağmen, karakol komutanı, beni merkez komutanına gönderdi. Ancak o yörede merkez komutanını tanımayan yoktur. Bu komutan zulümkar, kan emen bir canavardır. Köylüleri soyup soğana çevirmiş. Köylülerden kişi başına aldığı rüşvet 50 ile yüzbin arasındadır. Beni jandarma nezaretinden alıp getirdiklerinde, kendi kendime

düşünüyordum "acaba ne olacak" diye.

Ve Pasaportumu aldılar bana saat 14.00'te ahırın dediler. Ve o saatte gittim pasaportumu aldım. Buraya kadar benim çektiğimlerim. Bir de köydeki insanların çektiği eziyeti dinleyin. Biliyor sunuz kış bizim oralarda şiddetli olur. Halk fakir olduğu için giyimi ve kuşamı yerinde değildir. Ama sömürgeciler bu durumu görecektir ve duyacak değiller tabii ki. Her köyde 2 kişi sabaha kadar köyün etrafında devriye nöbeti tutuyor ve aynı zamanda köy muhtarları her sabah merkez komutanlığına uğrayıp köylerinde bir vukaatın olup olmadığına dair rapor vermek zorundalar. Dahası da var, bir de petrol boru hatı vardır. Bu petrol boru hatının geçtiği her köy mıntkasında köylüler 2'şer veya 4'der kişi halinde sabaha kadar yine devriye nöbeti tutuyorlar. Nöbet tutmak istemeyen ve gitmeyenlere bir hafta katıksız disiplin cezası veriliyor. Bu nöbet tam bir seneden beri devam ediyor.

Arkadaşlar ikinci bir olay komşu köyümüzde oluyor. Tarin köyünü (Gümüşpınar köyü) komando birlikleri gece yarısı silah arama bahanesiyle bastılar. Hava çok soğuk eksi 17 dereceydi. Bütün köy halkını uykudan kaldırıp çoluk-çocuk, kadın, gençyaşlı demeden hepsini köy meydanına getirdiler. Askeri cemselelerin ışığı önünde sıra dayagına başladılar. O anda Fransa'da işçi olarak çalışan (Halit) isimindeki köylüyü falakaya yatırdılar. Halit'in oğlu ise babamda silah falan yoktur, bab Fransa'da işçidir, izine gelmiştir dedi, komutan ise çocuğun konuşmasına sinirlenerek bu sefer onu dövüyor ve şöyle diyordu: "Çok güzel onun yoksa senin var". Sonunda çocuğu bütün köy halkının önünde dayakla öldürdükten sonra köylülere dönerek "böyle olmak istemeyen usluca evinde otursun" dedi ve ondan sonra çocuğun babasını ve ağabeyini alıp götürdüler. Götürdüklerinden bu yana daha onlardan haber alınmış değildir.

Stuttgart / H.S.

ZORDARİ HER BERDEVAME

Bırayên delal,

Roj tune ku cunta leşkeri-faşist zor û zordesti lı ser gelê me neke. Roj nîne ku leşker nevējin ser gundan. Roj nîne ku keç û xort, pirek û mêr, kal û pir bî destên leşkeran ne-yên girtin, lêdan û teda kîrin. Bî kurti bêjîm, zîlm û zordari karên rojê ye. Ji wan zîlm û zordariyan yek ji, gundên Kızıltepe (Qeza Mêrdînê) bû. Mîn ev bûyer bî çavên xwe dit. Ez hêvidarim ku lı Dengê KOMKAR da cih bîdîn vi bûyerê û xwendanên Dengê KOMKAR pê agehdar bîkin.

Leşker lı ser rîya gundê Kermira û Heşari her tîm dîçûn û dîhatî. Makîne didan rawestandin. Ji rêwîyan nîfûs dîxwastî. Wê demê da, taksîyek ji gundê Qanûn dîhat. Leşker îşaret dan, ku taksî bîsekîne. Lê belê, şoforê taksî nedit û ne sekîni. Bo vê yekê, leşkeran ji herdu alîyan da dane ser taksîyê. Haya şofor ji leşkeran tune bû. Lema ew, teksî hêdi dajot. Leşkeran pêşîya taksîyê girtî. Nav taksîyêda şofor xîstî. Paşê şofor ji taksî anî xwarê. Avêtî ber lîngên xwe û bî pêlavan va dev-bêfîla wi xîstî. Xort ji xwe wa çû.

Leşkerê faşist, lawîk avê-tîn nav maşîna leşkerî û berbî gund bîrîn. Dî gund da jî, jî maşîne anî xwarê û dîsa dest bî lêdanê kîrîn. Paşê leşkerê silahê xwe derxîst û çar alîya gule reşand. Daxwaza leşkeran ev bû, ku xort bîrîse û bîreve. Ew jî gulle berî xort bîdîn û bêjî: "Xort jî destê me revîya û me jî kuşt". Lê belê, leşker ne gîhîştîne armanca xwe. Dema ku leşker van kara pêktanî xort jî xwe va çû bû. Haya wi dîne tune bû.

Dawîyê da xort hîldan bîrîn û avîtîne zîndanê. 45 roj şunda xort berdan. Dema ku xort berda bûn jî, cîhê eşkencan xûya bû.

Ew bûyera ber çavên gundîyan bûhîrî. Leşkerên faşist dîxwastî ku çavên gundîyan bîrîsînin. Tîrs bîxîne dîlên gundîyan. Lê tîcar gelê meyê mîrxas, zîlm û zordariya burjuvazîyên Tîrk netîrsîye û serê xwe xwar nekîrîye. Roj wê bîn, gelê meyê bîndest û çîna karkerên Tîrkîyê hesaba van zîlm, zordari û kedxwariyê jî burjuvazîya Tîrk pîrske!

Bijî azadiya Kurdistan!
- Bijî PSKT!

GUNDÎ / KURDISTAN

MARAŞ KATLIAMINI PROTESTO ETTİK

KOMKAR'lı arkadaşlar,

Maraş katliamının 4. yılında, biz Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan politik ilticacılar olarak bir araya geldik ve Yunanistan kamuoyuna açık bir bildiri yayınladık. Gerek Maraş'ta ve gerekse diğer yerlerde yapılan faşist katliamların kimler tarafından ve neden yapıldığını sergileyip lanetledik. Bu katliamların emperyalizm ve tekeli sermaye tarafından faşist cuntayı işbaşına getirmek üzere hazırlanan oyunlar olduğunu vurguladık.

Atina, Selanik ve Lavrion'da hazırlanan 15.000 bildiri dağıtıldı. Bildirinin 3000 tanesi Selanik'e götürüldü ve oradaki Kürt arkadaşlarla birlikte dağıtıldı. Ayrıca Kamp Lavrion'da bir de olayla ilgili seminer düzenlendi. Seminerde herkes görüşünü açıklayıp tartışmalara katıldı.

Maraş katliamını lanetleme çalışmaları nedeniyle pek çok Türkiye ve Kürdistanlı siyasi örgüt sempatanları bir araya geldiler ve birlikte hareket ettiler. Yalnızca Maocu görüş taşıyan hareketlerin sempatanları ortak çalışmaya katılmadılar. Çünkü onlara göre Maraş katliamında Sovyetler Birliği'nin de payı vardı ve bildiride bunun belirtilmesi gerekiyordu. Elbette gerçeklerden uzak böylesine garip bir iddianın değil kabulü, ciddiye alınıp tartışılması bile mümkün değildi.

Bildirinin sonuç bölümünde Yunan kamuoyuna şöyle sesleniliyordu.

"Kardeş Yunan halkı,

Sizlerin de faşist albaylar cuntası döneminde aynı katliamları yaşadığınızı ve aynı acıları çektiğinizi, bir Politeknik katliamının anısını ve acısını içinizde taşıdığınızı biliyor ve yaşıyoruz. Bu yüzden sizleri emperyalizme ve faşizme karşı, demokrasi güçleri olarak dayanışmaya çağırıyoruz.

Unutulmamalıdır ki dünya işçi sınıfının ve ezilen halkların enternasyonalist dayanışması faşizmin önünde önemli bir engeldir."

KOMKAR sempatanları

MODERN KÖLE TİCARETİ

Bugün F.Almanya'da yaşayan yabancı işçiler çeşitli güçlüklerle yüzyüzedirler. İşsizlik en çok onlar arasında yaygındır. Çalışma koşulları ağırdır. Binlercesi ise her türlü sosyal haktan yoksun olarak kaçak çalışıyorlar. D.KOMKAR, bu durumda olan işçi M.T. ile görüşüp çalışma koşulları hakkında bilgi aldı. Aşağıda bu görüşmeyi yayınlıyoruz.

D.K.: Bir süredir inşaatlarda kaçak işçi olarak çalışıyorsunuz. Bu işe nasıl girdiniz ve neden bu alanda çalışmayı düşündünüz?

M.T.: Bu işe daha önce aynı firmada kaçak olarak çalışmış olan bir arkadaşımın yardımıyla girdim.

Neden bu alanda çalışmayı düşündüğüme gelince, başka yerde çalışma olanağım yoktu. Yani düşündüğüm için değil, çalışmak zorunda kaldığım için bu işe girdim. Zaten birçok insan bugün bu alana zorunlu olarak itilmektedir. Bu insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için başka seçenekleri yoktur. Şu anda bu işte elimizden gitmiş durumda.

D.K.: Biraz işyerinizdeki çalışma koşullarından bahsedermisiniz?

M.T.: Çalıştığımız yer oturduğumuz şehirden 250-300 km uzaklıktaydı. Bir dağın yamacında derme-çatma kulübeler ve dev bir inşaat. Kaldığımız kulübe 20 metre kare civarındaydı ve 5 kişi kalıyorduk. Yemeklerimizi de bu odanın içerisinde pişirmek ve yemek zorundaydık. Günde 10 saat çalışıyorduk. Sabah 7'den akşam 6'ya kadar. Yaptığımız iş kompresor makinasıyla beton kırmaktı. Kırlacak yerler 1-1,5 metre genişliğinde 2-2,5 m uzunluğunda 20 m derinliğinde kuyular. Bu kuyuların büyük bir kısmında hareket edebilme olanağı bile çok azdı. Kırlan betondan sürekli toz çıkıyordu. Bir de tozun yanısıra fırlayan beton parçaları.. Hele ilk hafta bize ne gözlük, ne de kulaklık verildi. Beton parçalarının yüzümüzü, gözümüzü parçalaması işten bile değildi. O hafta işi bırakmayı düşündük fakat, çalıştıktan başka da çaremiz yoktu doğrusu. Kuyuların alt ve üst kısımları dışında dört tarafı da kapalı olduğundan, burada 1 saatten fazla çalışarak kalma imkanı yoktu. Toz ve havasızlık insanın nefes almasına müsaade etmiyordu. Bu yüzden veya başka makinaları olmadığı için olacak ki 2 kişi bir makinayla çalışıyorduk. Bu durum az da olsa çalışmamızı kolaylaştırıyordu. Bu kuyularda sürekli hava cereyanı vardı. Kuşkusuz bu da dikkat edilmezse hemen üşütmeye yol açıyordu. Bir arada bulunan o kuyuları, tozu ve havasızlığı orada çalışmadan anlamak biraz zor. Toz ciğerlerimize doluyor ve vücudumuz onunla kaplanıyordu. Yağmur yağdığı günlerde biz yine işe devam ediyorduk. Böyle günlerde kuyuların üstünü tahta parçaları ile kapatmak zorunda kaldığımız için toz ve havasızlık daha da artıyordu.

Yemek sorunu da bizim için ayrı bir problem oluşturuyordu. Kaldığımız yere veya 20 dakika ötede bir köy vardı, alışverişimizi ordan yapıyorduk. Orda da herşeyi bulmak mümkün değildi, çünkü ufak bir köydü. Herşeyi önceden ısmarlamak gerekiyordu.

Banyo sorunumuza gelince bu konuda sıcak su bulunduğu için biraz şanslıydık diyebiliriz. Fakat sıcak su da her zaman yeterli değildi.

En önemli sorunlarımızdan biri de kaza sorunuydu. Bu konuda çok dikkatli olmak zorundaydık. Çünkü hem kaza tehlikesi çoktu ve hem de hiçbir sosyal hakkımız yoktu. İki arkadaşımız kaza geçirdi. Bunlardan biri tesadüfen ölümden kurtuldu. Kocaman bir tahta parçası (1 m eninde 2 metre uzunluğunda) 7-8 m yükseklikten üzerine düştü. Boynuna çarpmasına kafasındaki şapka mani oldu, yoksa felç olması veya ölmesi işten değildi. Ufak sıyrıklarla kazayı atlattı. Bir başka arkadaşımızın kafasına ise 20 metre yükseklikten demir parçası düştü ve kafası kırıldı. Bu arkadaşımızın durumu tehlikeli olmasına rağmen doktora götüremedik, çünkü kaçaktık. Bunun dışında da birçok tehlikeler geçirildi.

D.K.: Ücret durumunuz nasıldı?

M.T.: Aldığımız ücret yaptığımız işe göre çok azdı. Zaten gerçek ücretimizi biz de bilmiyorduk. Çünkü bizim ücretimizi ödeyen firma bizi çalıştığımız firmaya satmıştı. Aşağı-yukarı bize verilen ücretin 3-4 belki de daha fazlasına.. Bu hem satıcı firmanın, hem de alıcı firmanın işine geliyordu. Satıcı firma bu yolla vergi ödemedi, hiçbir masraf yapmadan bizim sırtımızdan kâr ediniyordu. Alıcı firma ise kendi işçilerine yaptırılmıyacağı, yaptırsa bile daha fazla ücret ödeyeceği bu işi çok daha ucuza ve kısa bir sürede yapıyor, hiçbir sosyal hak onu bağlamıyordu. Satıcı firma bizi satarak kazandığı yetmiyormuş gibi bir de normal bir işçi gibi bizden tüm kesintileri (işsizlik parasına -Arbeitslosgeld- varıncaya kadar) kesiyordu. Ve elbette kaçak çalıştığımız için bunları kendi kasasına atıyordu. Böylece bize ödenen ücretin de 1/3 yeniden geri alınıyordu. Kalanı ise her hafta sonu yol parası vs. derken eriyip gidiyordu. Bir hak iddia etme olanağımız yoktu. Bu sömürü çarkını daha iyi anlayabilmek için şu örneği verebiliriz. Ortalama brüt ücret saat başına 35-40 DM olarak saptandığı ve ödeme buna göre yapıldığı halde bizim elimize geçen 7 - 10 DM'ti.

D.K.: Çalıştığımız işyerinde işçiler daha çok kimlerden oluşuyordu?

M.T.: İşçilerin büyük bir kesimini yabancılar oluşturuyordu. Zaten inşaat alanında bu genellikle böyledir.

D.K.: Bu durum, yani yukarıda değindiğimiz çalışma koşulları sizce neden kaynaklanıyor?

M.T.: Temel neden kanımca sömürü ve soygun düzenidir. Parababaları kârlarını arttırmak için bu yola başvuruyorlar. Kuşkusuz onlar için insanın kendisi

önemli değildir. Onların düşündükleri tek şey vardır; kasalarındaki paralara daha fazla para katmak. Çünkü kaçak işçiler hem daha ucuz bir işgücü, hem de hiçbir hakları yoktur. Bu işe bir sömürücü için en iyisidir. Ucuza çalıştır, işi bitince tut kolundan at dışarı. Yasalar bu konuda onlar için hiç de bağlayıcı değil. Zaten kaçak işçilerin varlığını bizzat bu düzenin kendisi yaratıyor. İnsanları bu çalışma koşullarına onun kendisi itiyor. Ya açlık çek ya da git kaçak çalış, başka seçenek yok. Açlığın karşısına yasaları çıkarmak, doğan güneşi yasalarla engellemeye çalışmaktır. Yani olamayacak olanı istemektir. Bu da sosyal adalet ve refah adına yapıyor.

Bizler bu ülkeye göçetmek zorunda bırakılmıyız. Bugün bırakalım kaçak işçileri, normal işçiler bile düzenin içerisinde girdiği ekonomik kriz nedeniyle işyerlerinden atılıyor ve açlığa itiliyorlar, ya da önelerine kazandıkları haklarını terkederek ülkelerine geri dönmeleri seçeneği konuluyor. Buna ek olarak yabancı düşmanlığı tırmandırılıyor. Dünyün ihtiyaç duyulan kölelerine bugün ihtiyaç yok artık. İşsizliğin tek sorumlusu yabancı işçiler özellikle Türkiyeli işçiler gösteriliyor. Bu tutum bugün baştaki KOHL hükümetinin resmi politikası durumunda. Tüm gerici güçler bu konuda yoğun çaba harcıyorlar. Kuşkusuz işsizliğin tek sorumlusu bu emperyalist-kapitalist düzendir. İşsizlik tüm kapitalist ülkelerin ortak sorunudur ve onların işsizliği ortadan kaldırmaları mümkün değildir.

Silahlanma yarışının tırmandırıldığı ve bütçenin büyük bir kesiminin silahlanmaya ayırıldığı bu dönemde, krizin yükü emekçilere yüklenmek isteniyor. İşçilerin kazanılmış sosyal hakları kısıtlanıyor. İşçilerin arasına birliği bozucu düşmanca tutumlar sokularak ve daha değişik yöntemlerle emekçilerin tepkisi başka noktalara çekilmeye çalışılıyor.

Türk hükümeti, yani faşist Cuntanın ise kendi işçilerine sahip çıkma derdi yok. Cuntacı generaller avuç açmış kredi dileniyorlar. Zaten ülkede işçi ve emekçilere zorbalık uygulayan onların en ufak demokratik haklarını bile ortadan kaldıranlardan başka şey de beklenemez. Doğal olarak onlar için önemli olan dövizdir, işçi değildir.

Alman hükümeti de Türkiye'ye yardım etmek için çırpınıyor. Kimin, kimle dost olduğu bu tavırla bile açık değil mi? Türkiyeli ve Kürdistanlı işçilere "defolup gidin" diyenler kredi için niye o kadar çırpınıyorlar ki?

Bize düşen, herşeyden önce olayları iyi anlayabilmek ve kimin dost, kimin bize düşman olduğunu kavramaktır.

Kürdistan

HALKIMIZ GÖÇE ZORLANIYOR

Yaklaşık iki buçuk yıldır işbaşında bulunan faşist cunta ülkeyi kasıp kavuruyor. Baskı, zulüm ve terörün her türlü Türkiye'de günlük hayatın bir parçası haline geldi. Bu gidiş Kürdistan'da kat kat fazlasıyla siriyor. Meydan dayığından, işkenceden geçmemiş Kürt köyü, köylüsü hemen hemen yok. Kürdistan'da baskı ve zulüm insan onurunu, haysiyetini hiçe sayan bir dozda devam ediyor.

Köy baskınlarını yöneten askeri güçler, özellikle faşist subaylar, Kürt köylüsünün geleneklerine, uğruna ölümlere gittikleri değer yargılarına ırkçı, şoven bir hınçla ve küstahça saldırıyorlar. Özellikle Kürdistanlı emekçinin erkek-kadın ilişkileri konusundaki duyarlılığını bildiklerinden, operasyonlarda kadınları, kızları henüz aile büyüklerinin yüzüne çıkmamış gelinleri meydanlarda çıplak soyuyor, yine soyunuk haldeki erkeklerin sırtlarına, omuzlarına bindirip öylece geziyorlar. Bazen de erkeklerin cinsel organlarına ip bağlayıp kadınlara, kızlara çektiyorlar. Bu türden onurlarını ayaklar altına alan baskılar, Kürt köylüsünü çileden çıkarıyor. Birçok köyde, köylüler ölümü göze alarak komandalara karşı koydular. Beytüşşebap ve Eruh'un bazı köylerinde bu nedenle askeri güçlerle çatışmalar çıktı. Son alınan haberlere göre Sason'da da yine böyle bir uygulama sonucu bir aile dağa çıkmış. Şimdi ailenin 15-16 erkeği dağlarda kaçak geziyor. Köylüler sohbetlerinde hep bu baskıları dile getiriyorlar. "Kardeşim, haydi köylerimizi basıyorlar, süçsüz-muçsuz bizleri toplayıp dayak atıyorlar. Falakaya yatıyorlar. İhtiyarları, çocukları bile dayaktan öldürüyorlar, vicdansızlar. Haksızmaksız bunu anladık. Karımızdan, kızımızdan ne istiyorlar. Namusumuzla oynuyorlar, namusumuzu ayaklar altına alıyorlar. Şimdi bu çekilecek hal midir yani ? diye tepkilerini dile getiriyorlar. Zaten bu uygulamalar nedeniyle, köylüler, askerlerin köylerine doğru geldiğini görünce hemen karı, kızlarını alıp askerler yetişmeden köyü terk ediyorlar, dağa çıkıyorlar. Geçtiğimiz Kasım(82) ayında ilçemize (Cizre) bağlı Bafe köyü böyle bir olayı yaşadı.

18 Kasım'da gece sınırda çatışma çıkmış. Sabahleyin Tabur komutanı yüzbaşı hemen askerleri cemselere bindirip İpek Yolu'nun kuzeyindeki köylere doğru sefere çıkmış. "Dün gece kaçakçılar geçti, buralara sığınmışlar" diyerek uğradığı köyde, köylülere meydana dayığı çekiyor. Geçmişten beri yurtsever olarak tanınanlarla daha önceki tarihlerde birkaç kez sırt hamallığı yapmış bazı yoksul köylüleri toplayıp, tabura getiriyor. Sonra sınırdan biraz daha ilerde olan Bafe köyüne de yöneliyor. Köylüler askerlerin geldiğini görünce, köyü boşaltıyor, dağa çıkıyorlar. Köyde kaçamayan birkaç ihtiyar ve çocuktan başka kimse kalmıyor. 4-5 gün köylüler dağdan inmediler. Bu olay her tarafta duyuldu. Daha sonra askerler çekildi. Köylüler de evlerine döndüler, ama birçok erkek yine dağda kaldı. Böylesi olaylar başka yerlerde de oldu.

Kürdistan genelinde süren baskılar, yöremizde daha fazladır. İlçemiz güney ve güneydoğu şeridi boyunca Suriye ile sınırdır. Tel örgüler, ilçede en uçtaki evden 800-900 metre uzaktadır. İlçemize bağlı bazı köyler ise tam sınır üzerindedir. Hatta bir köy, gece sınır nöbetçi mevzileri köyün kuzeyine yerleştirilince Suriye tarafında kalıyor. Bu köyde karanlık bastıktan sonra evden çıkmak ve ışık yakmak yasaktır. Köyden çıkıp, İpek Yoluna gelmek Suriye'den sınırı geçip Türkiye'ye gelmek kadar zor ve risklidir. Köyünüzün içinde dolaşırken ya da odadan çıkıp ahıra giderken "vatanı korumak için nöbet tutan mehmetçiğin" G-1'ine hedef olursunuz! Sınır ihlalinde, çıkan çatışmada öldürülmüş bir anarşist veya kaçakçı sayılırsınız. Çoğu kez savcı ve doktor gelip otopsinizi bile yapmaz. Öylece "vatanın korunması" uğruna ölürgidersiniz. İşte biz topraklarımız üzerinde böyle "özgürce"(!) yaşıyoruz. Ama sömürgeciler bu kadanna bile tahammül etmediler. Halka baskı yapıp göçe zorladılar. Bu köyde birçok aile, köyü terkederek daha içteki köylere yerleştiler. Şimdi burada birkaç işbirlikçi, muhbir aile kalıyor. Ama burası onlar için de mekan olmayacak. İşleri bitince onları da kovacaklar.

Sınıra yakın köylerde sistematik bir göçe zorlama, "zorunlu iskan" politikası uygulanıyor. Faşist cunta, daha önce sınır boyunca 10 km.lik alanı boşaltma kararı almıştı. Bu karar halkın tepkisine yol açtı. Cunta tepkileri hesaba katarak çıkardığı kanunu direk uygulamaya sokmadı. Daha kurnazca bir yol izledi. Önce 10 km.lik alana giren köylerde, bu yörelerin temel geçim kaynağı olan küçük ve büyük baş hayvan sayısında sınırlama getirdi. Belirledikleri sayının üzerindeki hayvanlar çoğunlukla devlet tarafından talan edildi. Bu bölgelere başkaca hayvan giriş çıkışı ise yasaklandı.

Ardından sınıra yakın köylerde zorunlu nöbet sistemi getirildi. Her köye, daha önce halktan zorla toplanan silahlardan 1-2 tüfek, ayrıca da bir nöbet defteri verildi. Buna göre köylüler, sırayla sabaha kadar nöbet tutacaklardı. Bu işlem genellikle işbirlikçi muhtar, gericiler, faşist köy öğretmenleri ya da askeri veya istihbarat güçlerine bağlı birliklerce de denetleniyordu. Köy nöbetçileri, kendi alanlarında yabancılara rastlarırsa, onlardan kimlik soracak ve bu gibi kişileri hemen en yakın karakola bildireceklerdi. Böylelikle köylüler "güvenliklerini"(!) sağlayacak, bu arada anarşistleri, bölücüleri ve kaçakçıları da yakalayıp, cuntaya teslim edeceklerdi.

Tabii ki, bu nöbetlerden cuntanın yöredeki askeri ve istihbarat güçlerinin güttüğü amaç, köyün güvenliğini düşüncem değil. Çünkü köylülerin huzurunu kaçırarak, güvenliğini tehlikeye düşüren bizzat bu güçlerdir. Köylülerimiz, bu gerçeği, kendi yaşantılarında görüyor ve biliyorlar. Cunta bu uygulamayla halkı ve sosyalist, yurtsever güçleri karşı karşıya getirmek istiyor. Böylesi anarşist işlerle köylülerin huzurunu kaçırıp onları bu köylerden göçe zorluyor. Böylelikle yaklaşık bir yıldır çıkardıkları 10 km.lik sınır şeridini boşaltma kanunu gizliden gizliye, sinsice uyguluyor aslında...

Sömürgeci güçlerin böylesi baskıları sonucu birçok köy boşaltıldı. Cizre-Silopi arasında, Dicle nehri üzerinde bulunan Kesirdela, Feresiye köyleri tamamen boşaltılmış durumda. Daha 1, 1.5 yıl öncesine ka-

dar Dicle'nin hemen ağzında, yeşillikler içinde her türlü meyve ve sebzenin yetiştiği, canlığın sürdüğü bu köyler, şimdi birer viraneye dönmüşler. Kesirdela'da sadece karakol var. Feresiye tamamen viraneye dönmüş ve ıp-ıssız. Bu köylerin köpek ve kedileri bile göç etmişler. (Yakından fotoğraf çekmek mümkün değildi. Benim de tele objektifim olmadığı için bu işi yapamadım.)

- Yine Dicle kıyısında olan köylerden biri de Mehmediye'dir. Bu köyü, karşı yakadaki Suriye köyünden Dicle suyu ayırıyor. Bu köy halkı da baskılardan yeterince nasibini alıyor. Köyün çeşmesi, Dicle'ye hemen hemen bitişik. Kadınlar, kızlar çeşmenin hemen başında duran askerin nezaretinde çeşmeden su alıyorlar. Bu uygulama zorunlu. Bazen (karşı köydekilerle Suriye tarafı işaretleştiği gibi) zorlama bir bahaneyle, çeşmeden günlerce su alınması yasaklanıyor. Çeşme başındaki askerin, su alan kızlara, gelinlere sataşması, küfür etmesi işe işin cabası. Köylüler, çoğu kere susuz kalmayı, çeşmeden su almaya yeğliyorlar. Buradan bir köylünün anlattığına göre, bir keresinde köyün kaz ve ördeklerinin bile Dicle'ye inmesi yasaklanmış. Yasaklar zinciri, kaz ve ördeklerin Dicle'de yüzmelerini önlemeye dek genişletilmiş. Hatta bu yasağa uymayan bir kaz "Mehmetçik"ten gereği dersi bile almış.

Öte yanda, yine çoğu kere askerler, sebepsiz yere tarlalarında çalışan karşı köy halkına (Suriye'deki) ateş ediyorlar. Bu nedenle karşı köyden yaralananlar olmuş. Hele gece, o köyde ışık yanmasın, hemen askerlerin ateşine hedef oluyorlar. Suriye'deki köy de Kürt köyüdür ve çoğu Mehmediye'deki köylülerle akrabadırlar. Sömürgeciler, bu taraftaki köylüleri göçe zorlamakla kalmıyor, karşıdaki köy halkının da güvenliğini tehlikeye düşüren tutum içine giriyorlar.

Mehmediye'de birçok aile göç etmiş. Askeri güçler, tüm insanlık dışı yöntemlere direnerek, köyünü, toprağını bırakmak istemeyen köylüleri de söküp atmanın çabası içindedir. Şimdi Mehmediye, viraneye çevrilmeye aday köydür, cuntacıların programında...

(Devamı Sayfa 15'te)

KÜRT HALKININ ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİNDE KOMKAR

KOMKAR'lı arkadaşlar, Ülkemiz Kürdistan'ın durumu incelendiğinde halkımızın özgürlüğüne susamışlığı hemen gözümüze çarpıyor. Ve halkımız özgürlük kavgasını sürdürüyor.

Sömürgeciler, halkımızın ayrı parçalardaki özgürlük mücadelesi karşısında korkuya kapılmışlardır. Var güçleriyle bu mücadeleyi kana boğmaya, ellerinden gelse Kürt halkını yok etmeye çalışmaktadırlar. Ama başaramıyacaklardır. Kürt halkı yok olamayacağına ve haklı olduğuna inanarak sömürgecilerin en vahşi saldırılarına bile kararlıca karşılık veriyor. Onlara büyük kayıplar verdiriyor.

Arkadaşlar,

Halkımıza bugün sömürgeci devletlerce en acımasız yöntemlerle saldırıldığı bir dönemdir. Bu dönemde ve sonunda kurtuluşu getirecek uzun veya kısa süreçte yapmamız gereken görevlerimiz çoktur. Ve oldukça da zordur.

KOMKAR olarak sizin yüklediğiniz görev de oldukça önemli, kararlılık ve tecrübe isteyen bir görevdir. Kanımca halkımızın yıllardan beri iyi yapamadığı ve bu yüzden oldukça zararını çektiği konulardan birisi, uluslararası alanda kendi gücü ile sesini yeterince duyurmak oldu. İşte siz bunu yapıyorsunuz. Çünkü; sadece kararlıca savaşmak ve ölmek yetmez, emperyalistlerin ve sömürgecilerin politikası yalan sömürü üzerine kurulmuşlardır. Onlar haklı mücadelemizi "haksız" göstermek için uluslararası destekten bizi yoksun bırakmak istiyorlar. Oysa bize bu destek çok lazımdır.

Bu desteği sağlayan, dünyanın ilerici ve devrimci güçleri, barışsever insanlarla ulusal kurtuluş mücadelesi veren ve bizimle aynı kaderi paylaşan sömürge ve bağımlı ülkelerin halklarıdır. Uluslararası destekten yoksun, anti-emperyalist hiç bir hareketin başarıya ulaşması mümkün değildir. Halkımızın ulusal kurtuluşunu amaçlayan Koçgiri, Şeyh Sait, Ağrı ve Dersim hareketlerinin, gene 1975'te Barzani önderliğindeki Irak Kürdistanı Ulusal Kurtuluş hareketinin yenilgiye uğramasında, bu desteğin sağlanmamasının etkisi büyüktür. KOMKAR olarak bu görevi omuzlamamız halkımız açısından sevindiricidir. Bugün İran Kürdistanı'nın bu desteğe daha

çok ihtiyacı vardır.

KOMKAR olarak Kürdistan'ın her parçasındaki özgürlük mücadelesini dünya kamuoyuna yayınlamamızla, toplantılarınızla, gecelerinizle, mitinglerinizle, açlık grevlerinizle duyurdunuz. Kürdistan'ın her parçasındaki özgürlük mücadelesini bütün gücünüzle desteklediniz. Bunlar halkımız tarafından biliniyor. Çalışmalarınız halkımızın mücadelesine güç katıyor. Bugün özellikle Avrupa'da Kürt halkının sorunlarına duyulan ilgide çalışmalarınızın payı büyüktür.

Dengé KOMKAR ismiyle çıkardığımız gazetenin 50. sayıya ulaşması anlamlıdır. Dengé KOMKAR, bazı kişi ve grupların saygınlık kazanmak ve kişisel çıkar sağlamak için çıkardığı bir yayın organı olmayıp, onun her sayısında, her sayfasında, her satırında bir halkın varlığını yaşatma mücadelesi amaçlanıyor.

KOMKAR'ın Kürt halkının dili, kültürü ve tarihi ile ilgili çalışmalarını küçümsemez. O'nun, Kürt dilinin geliştirilip, konuşulmasını yaygınlaştırmak uğraşısında Dengé KOMKAR'ın önemli bir yeri var. Ayrıca yapılan araştırma ve incelemeler sonucunda da Kürtçe geliştiriliyor. Edebiyatta Kürt şiirleri ve şairlerini tanıtıcı çalışmaları ve bununla ilgili çıkardığı yayımlar, roman ve hikâye hakkındaki Kürtçe yazılar vb. çalışmalarıyla önemli bir görevi yerine getiriyor. Müzik ve folklorde tanıtıcı çalışmalar, özellikle çıkardığı kasetler ve düzenlediği gecelerle, uluslararası festivallere katılarak Kürt halkının

zengin kültüre sahip olduğunu pratikte de kanıtlamaya devam ediyor. Dengé KOMKAR gazetesi sadece Avrupa'da değil Kürdistan'ın bütün parçalarında okunuyor ve tanınıyor. Sömürgeciler Kürtlerle ilgili herşeye nasıl yasaklar koymuşlarsa Dengé KOMKAR'ın Kürdistan'da okunmasını da öyle yasaklamışlar. Ama KOMKAR halkımıza ulaşmayı başarıyor. Dengé KOMKAR'la yakalanan kişi ve gruplara baskı ve işkence yapılmakta, bu durum uzun soruşturma ve tutuklamalara neden olmaktadır. Tanık olduğum bir örneği verebilirim; 82'

ci de "TKSP Militanları" diye hâlâ aranıyor. Kayıtları silinen 11 öğrenci bir yıla yakın bir zamandır ceza evindedirler. Elde hiç bir somut belge olmamasına rağmen tutuklulukları devam ediyor.

Kısacası KOMKAR'ın, Kürt dili, kültürü, tarihi ile ilgili yaptığı çalışmalar ve Kürdistan'la ilgili siyasi faaliyetleri övülmeğe değerlidir.

Türkiye'deki askeri faşist cuntanın teşhirinde, Avrupa'daki anti-faşist güçlerin güçlü bir muhalefet yürütmelerini sağlamada KOMKAR'ın payı büyüktür.

ocak ayında Diyarbakır Eğitim Fakültesinde polisçe yaratılan provokasyon sonucu okul basıldı, öğrenciler ve okulda bulunan her kes kantine toplatıldı. Yapılan sıkı aramalarda sınıflarda, kantinde ve öğrencilerin üzerlerinde birşey bulunmadı (belki de polisin olan bir silah dışında) ama bir şeyler bulunmalıydı. Kantin çatı ve bodrum katları sıkı aranınca Dengé KOMKAR'ın bir kaç sayısını buldular (Dengé KOMKAR okulda devamlı okutuluyordu). Operasyonu yöneten faşist askeri şef hemen Dengé KOMKAR'ları masasına aldırıldı, sayfaları çevirip içine bakıyordu, orta sayfada cunta ile ilgili yazıyı görünce daha da kudurganlaştı ve şöyle bağırdı: "Ulan Kürdistan'ı kuruyorsunuz. Bize faşist diyorsunuz" deyip sağa sola küfür etmeye başladı. Hemen MİT'in tesbit ettiği ve şüphelendikleri 200 kadar öğrenciyi arabalarla işkencehanelere götürdüler, öğrencilerin çoğu 45 gün sonra çıktılar. Bırakılan öğrencileri Sıkıyönetim bölgesi dışına sürdüler. Bir hayli öğren-

KOMKAR'ın ana amaçlarından biri de Federal Almanya'daki Kürt emekçilerinin ve yabancı işçilerin demokratik hak ve özgürlüklerini genişletmek, sınıf bilinci kazandırmak, karşılaştıkları sorunları aşmada görev üstlenmektir. KOMKAR bu görevi başarıyla yerine getirmektedir. Bu emekçilerin KOMKAR'a duyduğu güvenin bir diğer nedenidir.

KOMKAR Almanya'da Kürt işçi, aydın ve öğrencilerini örgütlemekte onların Kürdistan'ın özgürlük mücadelesine yararlı olmalarını sağlamaktadır.

Dünya barışının korunmasında, kuduran ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı mücadelede, iltica ve benzeri konularda gücünün üstünde çabalarını sürdürmektedir. D.KOMKAR'ın 50. sayıya ulaşması anlamlıdır, daha güçlü bir KOMKAR için mücadelenizde başarılar dilerim.

Devrimci selamlar.

Ahmet - Diyarbakır

CUNTANIN UMUTSUZ ÇIRPINIŞI

24-28 Ocak 1983 tarihinde toplanan Avrupa Konseyi, iki gün süreyle Türkiye'deki gelişmeleri ve bu arada yeni anayasanın "oylanması" nı tartıştı.

"Oylama" sırasında Türkiye'ye giden bir Konsey delegasyonu gelişmelerle ilgili bir rapor hazırlamıştı. Ayrıca Konsey'deki politik ve hukuk komisyonları da raporlar düzenlemişlerdi. Toplantı öncesinde parlamentelere sunulan bu raporlarda faşist cunta sert bir dille eleştiriliyor ve çeşitli uygulamalarından ötürü kınanıyordu. Bu bakımdan Türkiye'nin Konseyden atılmasını isteyenlerin sayısı günden güne artış göstermekteydi.

Buna karşılık faşist cunta da toplantı öncesinde boş durmadı tabii ki. Cunta Avrupa'daki tüm diplomatların seferber etmiş, Konsey üyesi ülkelerin hükümetleri ve parlamenterlerle görüşmeler yaparak kendisini haklı çıkarabilmek için yalan dolana dayalı yoğun bir propaganda yürütmüştü. Özellikle de Konsey'den atıldığı taktirde bunun kapitalist Avrupa ve NATO açısından doğuracağı sakıncalar üzerinde duruyordu. Gene buna paralel olarak Fransa'daki sağ gazetelere tüm sayfayı kaplayacak şekilde paralı ilanlar verdirtmiş, üyelikten atılmaması gerektiği doğrultusunda kamuoyu oluşturmaya çalışmıştı.

Konsey toplantısından birkaç hafta önce yurtdışına çıkan Ecevit de kendi devletine sahip çıkarak, sosyal demokrat partileri cuntaya karşı fazla sert davranmama konusunda ikna etmeye çalışmıştı. Ecevit'in bu konuda fazla başarı sağlamadığını gelişmeler ortaya koyuyor. Böylece namlı "demokrasi aşığı" Ecevit biraz da gizlemeye çalışarak faşizme yar-

dımcı olma görevini üstlenmiş olmaktadır.

Ancak buna karşılık faşist çetenin işgali altında bulunan Türkiye'deki durum artık bütün çıplaklığıyla gözler önündedir. Demokrasi palavraları, anayasa hikayeleri liberal çevrelerde bile bir anlam ifade etmiyor. Herkes faşist cuntanın insan haklarını nasıl yokettiğini, işçi sınıfı başta olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakaların her türlü demokratik hakkını ne şekilde gaspettiğini, Kürt halkı üzerindeki ırkçı kanlı terörü, idam ve işkenceleri açık şekilde görüyor. Faşist cunta bu bakımdan da perişan bir haldedir.

KOMKAR toplantı öncesinde Strazburg'a bir delegasyon gönderdi. Delegasyonumuz, faşist cuntanın insanlık dışı uygulamalarını ve anayasanın gerçek niteliğini ortaya koyan bir teşhir çalışması yürüttü ve üç dilden (İngilizce, Fransızca, Almanca) hazırladığı raporu yoğun şekilde dağıttı. Pek çok parlamenter ve grup temsilcisiyle görüşerek Kürt halkı üzerindeki ırkçı terörü, politik tutuklulara yönelik uygulamaları somut biçimde anlattı, buna ilişkin çeşitli belgeler sundu. Gelişmeler cuntanın maskesinin düştüğünü, onun artık kanlı çehresini gizliyemez duruma geldiğini gösteriyor. Faşist çetenin kendisini savunabilmek amacıyla giriştiği manevralar ve çevirdiği dolaplar ise onu daha da gülünç duruma düşürmekten başka bir işe yaramıyor. Cunta propagandacılarının "demokrasiye dönüş" ve benzeri biçimlerde söylediği sözler, artık demokratik çevrelerde sadece gülümsemeyle karşılanıyor, ciddiye alınmıyor. Kuşkusuz faşist cuntanın uluslararası planda bu şekilde teşhir edilmesi Türkiye ve Kürdistan'lı anti-faşist güçler açısından bir başarıdır.

BÊRE PÊSER, DEST PÊKERÊNE

Rojnama ma Dengê KOMKAR kewte hêjmarê poncaş. Verê coy vatena mı awake ma tê dinerê xêrbone.

Hawo nêjdiye ponc seroke Dengê KOMKAR vejina, meselonê ma ana werete, welatê mawo delal Kurdistanra xeweru dana. Karkerê Kurdistan hata ewro dayêra xêlê çî mısay. Her çî ra avê raya ke a mısnera ma, raye da pak û zelala.

Dengê KOMKAR, meselonê dina û welatê ma ser xêlê çî nıvısna. Ma sayiya dayêra riyê hardide eke çî eşto, çî çino xêlê mısayme. Ayê welatê mara boyna xewêr guret kêrdi eskera. Ewro tengake miletê ma tederê arde werete. Dismeno bêbext eke ve çî qêydura meletê mayê feqir û neçar re heqaret keno, dewlemendiya ser û binê hardê ma talan keno beno, kerd eskera.

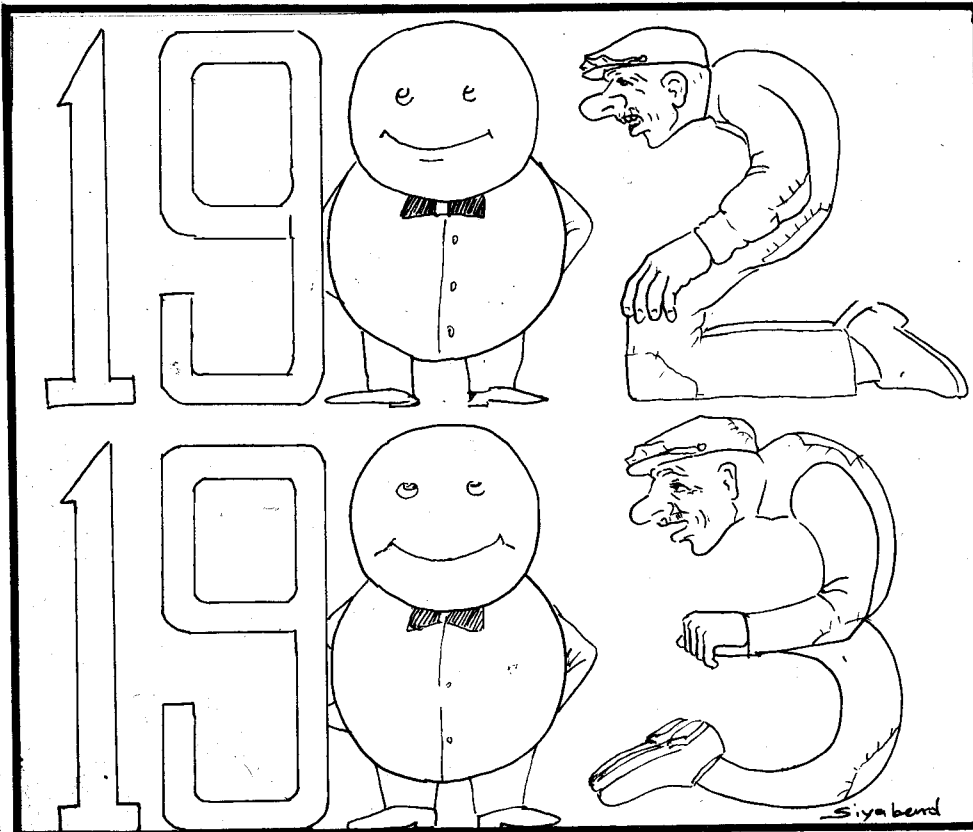
Nara heto binraki rojnama me têyna eve (ebe) eskerekerdena zulm û namusîzêna dîsmê nra nê mende. Aye propagar dîsmên kerde puç. Zurê dinu tede axê verê çîsmônê ma. Dîsmên zonê ma kerdo yasaq nêverdanoke ma ey qeseybikeme, deyra rojnamu vejime, xorê ve (be) zê vatena xo ser kilamôn û lawukonê xo vajime. Dismeno gonewer teyna ebe na zulm nêvîndeki. O govendonê ma vazenoke yê xokerone. Tirk sonê welatonê binu govendonê ma kaykenê, klamê mayêke çarnê zonê xo ser vanê, pê niyedeki cêrenêra ma ser vanêke nê yê mayê. Dengê KOMKAR, karo bino rindo ke hata ewro kerd, zonê kîrmanciyê sero xêlê çî nıvısna, kaw û govendê ma ardi werete, herkeşî ki dike hokmatê Turk û Ereb û Fars zuri kenê, riyê xo kenêra şa.

Hewalêne,

Ewro herkes zoneno ke hata ma kîrmanc nêrime pêser, dest be zivîni nêdime, poşt pê nêsanime marê xeleşayêne çîna. Ma kamke kotime gereke uza miletê xorê xîzmete bikeme. Nayêke welatpa zê, wazenêke welatê ma bixeleşiyone gereke tol nêvîndene. Gereke yê xo virra nêkerêneke, çîqas ke tol vînet, kar nêkerd, honde zerar danê mesela miletê xo. Kes gereke nêvazoke na meselera mirê çî. Mordemoke welatê xorê alaqaqdar nêbi, dêyra xora vatenêda ma çîna. Ma mayêke vame welatê ma binêdestudero, zulmêde gîrs dêy sero esto, ma gereke tol nêvîndime. Çîke heqa ma çîna.

Rojnama ma Dengê KOMKAR, na meseli sero xêlê karo rind kerd. Ez ima kenke nara dime ki a no karo delal canêverdana, miletê xorê, sava feqir û fıqari sava karkeru, sava dewuz û morevau xîzmetera pêyser nêmanena. Nara dime maki gereke Komelê Karkeru KOMKAR'de bêrime pêser, karo delalo ke o keno dêyde hurênda xo bîjêrime. Hên boke gêrmide va sola maki bîbo. Zeke sera 38'de, iyêke Dersim'de kewxa kerqê nêne dîsmênra yine nêvatêne "Hen boke sar marê xîrave nêvazone".

Roze roza vînatayêna niya, waw û brayêne. Bêrê pêser, dest pêkerêne ke ma xo bixelesnîmê. Hevalonê KOMKAR rê selam.

ÊMÊ KOLONYALİZMÊ HİLWEŞİNİN

Sedsalan beriya vê, hin imparatoriye-
wek Portugal, Espanya, Holland- erdên
hin welatan bî zorê zêft kîrîn.

Heyiyên wan welatan burin metropo-
la. Ê ew Welatan kîştin bîndest û kîrîn ko-
loniya xwe. Dîji vi şêlandin û zardariyê,
gelên wan welatan zireki berxwedan. Ev
dema, dirokêda dema kolonyalizmê tê
biranin.

Lî berbanga kapitalizmê da, dewletên
wek England, Fransê, Împaratoriya Rusî
û hwd. jî tev vi parevekirinê bûn. Heyiyên
welatên ku ber lepên kolonyalistan da
bûn, ber bî metropolê kîşiya. Lî metropo-
lan da, fabrikanda hatin xebitandin û bûn
tiştên xerçe. Gelên koloniyaya, dî bîn qam-
çiyê da zorêva dihatin xebitandin. Dawi-
yê da ew jî têrê kolonyalista nekîr. Jî
welatên kolonî û bîndest, bî milyonan mi-
rov jî aliye kolonyalistan hatin zincirxîs-
tinê, û her bî metropolê kîşandin burin, ku
lî wir bîdîn xebatê.

Kolonyalistan, lî Amerikê, Afrikê, As-
gelek komê mîletan qîr kîrîn. Bî zorê
çanda wan inkar kîrîn, piçûk ditin. Lî An-
golê, Mozambikê kolonyalistên Portuga-

lê bî darê zorêva dirok û çanda xwe dan
xwendin, zîmanê wan qedexekîr û hwd.

Dî destpêka sedsala 20'an da lî dewle-
teke kolonyalist û imperyalist da şoreş
serket. Ev şoreşa Oktobêrê, ku lî Rusyê
hukma Çaran hilweşand, çawa çîna kar-
keran ra usa jî gelên kolonî û bîndest ra
riyeke nû - riya rîzgarbûnê nişanda. Gelên
bîndest dî riya ku Lenin dani bû, rabûn
ser piya. Kolonyalistan yek yek jî welatên
xwe avêtin der. Reşên Afrikê ku kolon-
yalista bo wan dîgot: "nîkarin xwe idare
bîkî, bê fahmîn", serê xwe hîldan, qeyd
û zincirên kolonyalistan qetandin û bo
xwe dewlet ava kîrîn.

Roja iroyîni da, lî dinê kolonyalizm
idî ne sistemeke. Ew sistema mijda hil-
weşiya. Lê disa iro jî lî dinê da hin dewle-
tên kolonyalist û hin welatên kolonî hene.
Kurdistan jî yek jî wan welatên kolonî ye.
Gelê Kurd jî sedsalan vir da, dî bîn qeyd
û zincira kolonyalistan da hebûna xwe
berdewam dîke. Kolonyalist heyiyên wi
yê bînerd û sererd dişêlinin û dibîn met-
ropolan. Zîman û çanda gelê Kurd dî bîn
êrişê kolonyalistan da ye. Gelê Kurd ni-

kare bî zîmanê xwe bîaxîfe, bîstrê, bînivî-
se û bîxwîne. Ev tişt hemû qedexeye. Ko-
lonyalist dîxwazî ku gelê Kurd jî ortê ra-
kî. Lê belê heya iro kolonyalist bî zorê,
bî delk û dolava, fêla nekari vi kari pêk-
bine û ew iro jî nîkare.

21'ê Şîbatê lî dinê bî navê "Roja dîji
kolonyalizmê" tê biranin. Dî vi rojê da jî
gelê me yê mîrxas, lî hemû perçên welat-
da dîji kolonyalistan bêsekinandin şer di-
ke. Lî Kurdistanê Îranê lî çîya û baniya,
dîji êrişê kevneperestan zireki berxwedî-
de. Lî Kurdistanê Iraqê jî, dîji rejîma Bex-
dayê şerêki çekdari dajo. Gelê me lî
Kurdîstana Tîrkiyê bîn zîlm û zordestiya
dewleta kolonyalist û faşist da dînale. Bî
dehhezaran welatparêz, şoreşger û sos-
yalist jî bo azadiya welat dî zîndanên dij-
mînda berxwe dîdî. Hemberî vi zîlm
zordarî û kedxwariyê agir-alafê azadiyê
her roj geş dibe. Kolonyalist nîkarin agî-
rê azadiyê vemurîn. Gelê Asyê, Afrikê,
çawa qeyd û zincirê kolonyalista şkan-
dî, roj bê gelê Kurd jî usa wan zincira bî-
qetîne û azad bibe.

İktidara gelişinin 50. yılında HİTLER FAŞİZMİ LANETLENDİ

Hitler faşizminin iktidara gelişinin 50.
yılı nedeniyle F.Almanya'da geniş bir an-
ti-faşist kampanya yürütüldü. Bilindiği gi-
bi 29 Ocak 1933'te Naziler Almanya'da
iktidarı ele geçirmişlerdi.

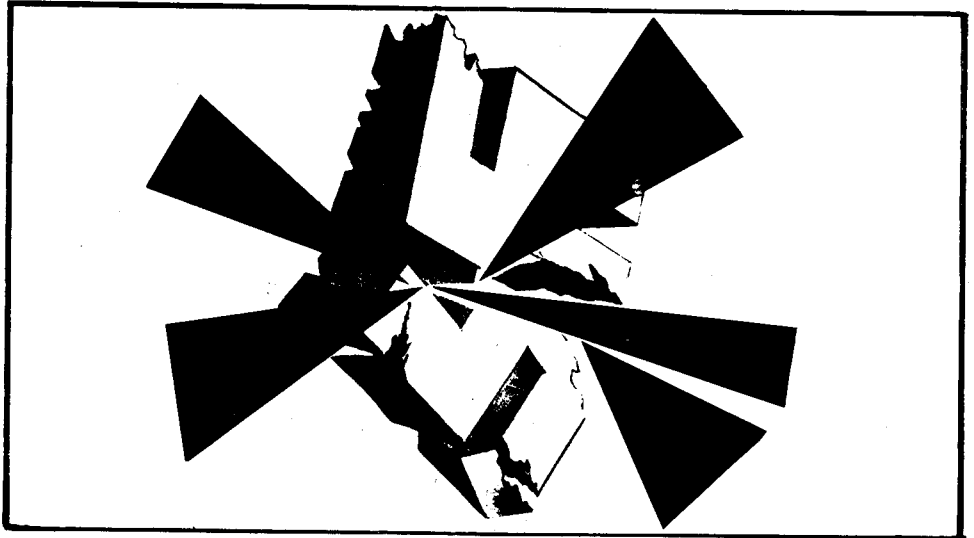
Hitler'in yönetime gelişi ise insanlık
için büyük ve yeni bir trajedinin başlan-
gıcı oldu. Hitler, iktidarı alır almaz başta
işçi sınıfı olmak üzere tüm ilerici ve de-
mokrat çevrelere, barışsever güçlere karşı
savaş ilan etti. Almanya'da ilerici ve dev-
rimci ne kadar örgüt varsa kapatıldı. Koyu
bir ırkçı politika yürütüldü. Milyonlarca
an ya katledildi, ya da zindanlara atıl-
dı. Her gün insanlık tarihinde eşine az
rastlanır derecede vahşet örnekleri sergi-
lenmekteydi. İnsanların gaz odalarında öl-
dürülmelerinden, kurşuna dizilmelerinden,
sadece Alman olmadıkları için her
türü aşağılayıcı uygulamalara maruz kal-
malarından, fırınlarda yakılmalarına kadar
her çeşit işkence ve katletme yöntemi
acımasızca ve üstelik de övünülerek uygu-
landı.

Daha sonra ise Hitler yönetimi yalnız
Alman halkına ve ilerici çevrelerine değil,
diğer ülkelere de saldırmaya başladı. Av-
rupa'da bir çok ülke işgal edildi ve bura-
larda milyonlarca insan barbarca katledil-
di. Başka ülkelerin zenginlik kaynakları
talan edilip Almanya'ya taşındı. Ve kudu-
ran faşizm sonunda Sovyetler Birliği'ne
de saldırarak tarihin en kanlı savaşını baş-
latmış oldu.

Ama kudurmuşçasına ilerliyen ve taş
taş üstünde bırakmayan faşist ordular,
başta Sovyet halkları olmak üzere, baskı
altına alınan tüm ülkelerdeki anti-faşistle-
rin yenilmez gücü karşısından darmada-
ğan oldular. Şurası açıktır ki yenilgiye
uğriyan Hitler faşizmi insanlığa çok pa-

hallıya malolmuş, yalnızca işgale uğramış
ülkelerde değil, Almanya'da da büyük in-
san kaybına, maddi ve moral çöküntüye
meydan vermişti.

pekçok kentinde kitlesel anti-faşist yürü-
yüş ve mitingler düzenlendi. Yürüyüş ve
mitinglere katılmaya sendikalar, barış ör-
gütleri, gençlik ve kadın örgütleri ve daha

Elbette faşizm, durup dururken tarih
sahnesine çıkmış değildi. Bu yönetim
herşeyden önce ekonomik, siyasal ve
sosyal bir bunalım içerisinde kıvrılan Al-
man tekeli sermayesinin çıkarlarını sa-
vunmak ve onu kurtarmak için işbaşına
getirilmişti. Çünkü Alman tekeli serma-
yesinin en gerici kesiminin çıkarları artık
burjuva demokratik bir devlet yapısıyla
sürdürülemezdi. Bu yüzden de açık terö-
rist bir diktatörlüğe başvurdular.

FAŞİZME VE SAVAŞA KARŞI
OMUZ OMUZA YÜRÜDÜK

Faşizmin iktidara gelişinin 50. yıldö-
nümü nedeniyle Federal Almanya'nın

yüzlerce yerli yabancı anti-faşist kuruluş
çağrıda bulundu.

KOMKAR Türkçe ve Almanca dillerin-
de bildiriler çıkararak işçileri anti-faşist
yürüyüş ve mitinglere katılmaya, onları
güçlendirmeye çağırdı.

Eylemler sırasında çeşitli uluslardan
işçiler, gençler hep birlikte insanlığın ort-
tak düşmanı olan faşizmi, savaş kışkırtı-
cılığını ve yabancı düşmanlığını kınadılar.
Bu arada Kürt ve Türk işçileri diğer sınıf
kardeşleriyle ortaklaşa, bugün Türkiye'de
işbaşında bulunan faşist cuntanın uygula-
dığı baskı, terör, işkence ve katliamları
protesto ettiler.

Kürdistan'da Terör Dalgası Yeniden Kabardı

Son günlerde Kürdistan'da baskı ve terör yeniden tirmandırıldı. Faşist çetenin yönetimindeki askeri birlikler, polis güçleri köy ve mahalle baskınları düzenliyor insanları evlerinden alıp zıندانlara götürüyorlar. Göz altına alınanlara Türk yönetiminin tarihsel geleneğine uygun olarak en alakça yöntemlerle işkence yapılıyor.

Elbette faşist cuntanın bu davranışı nedensiz değildir. Bilindiği gibi Türk burjuvazisi Kürdistan'ı sömürge olarak zorla elinde tutuyor ve tarihe baktığımız zaman da Türk hükümetlerinin on yıllardır ülkemize kan, zulüm ve işkenceden başka bir şey vermediklerini görürüz. Onlar, halkımızı katliamlarla, zından ve sürgünlerle sindirmeye çalıştılar. Onun kendi anadilini konuşmasını, türkülerini söylemesini yasaklamak gibi en aşağılık yöntemlere başvurmaktan geri durmadılar. Ama ne var ki yiğit Kürt halkı tüm bunlara göğüs gerdi, yılmadı.

Doğal olarak 12 Eylül sonrasında işbaşına getirilen faşist askeri çetenin başlıca hedeflerinden birisi gene Kürt halkı oldu. Cunta, adeta Kürdistan'ı yeniden işgal etmeye kalkıştı. Türk ordusuna bağlı askeri birliklerle polislerin yapmadığı iğrençlik kalmadı. İnsanlarımızı kurşuna dizdiler,

yalnız zıندانlarda değil mahalle ve köylerde de halka dayak attılar, işkence uyguladılar. Bu soygun çeteleri halkımızdan zorla haraç aldılar, rüşvet topladılar ve eşyalarına el koydular.

Evren çetesi, iki yılı aşkın baskı ve terörün ardından adına anayasa denilen paçavrayı Kasım'da sözde oylamaya sundu. Bu bir bakıma cuntanın nabız yoklama girişimi idi. "Oylama" adı verilen komedi öncesinde sürdürülen tehdit, tutuklama ve hileye rağmen Kürt halkı faşist anayasayı büyük ölçüde benimsemediğini gösterdi. Alınan sonuçlar da gösteriyor ki eğer gerçekten nisbi de olsa demokratik bir ortamda seçim yapılırdı ve halkın üzerine çevrilen silah namluları olmasaydı bu anayasa ezici çoğunluk tarafından mahkûm edilecekti. Seçim sonrasında çete şefi Evren her ne kadar gezip zafer nutukları atmaya kalkıştıysa da aslında bu gerçeği herkes kadar o da biliyordu. Faşist cunta bu seçimle, Kürt halkının kendisinden nefret ettiğini ve büyük bir kin beslediğini artık daha iyi görüyor.

İşte seçimlerin ardından faşist cuntanın Kürdistan'da tutuklama ve işkenceleri arttırmasının temel nedeni budur. O Kürt halkından intikam almak düşüncesiyle bü-

tün bunları yapıyor. Faşist cuntanın tutuklamaları yoğunlaştığı yerlerin, seçimler sırasında red ve boykot oylarının yüksek olduğu bölgeler olması da bunu doğruluyor. Örneğin Diyarbakır, Mardin, Bingöl yörelerinde bir çok köy kuşatıldı. çok sayıda insan alınıp götürüldü. Onlarca kişi gözaltına alındı ve onlar şu anda faşistlerin zıندانlarında işkence altında bulunuyorlar. Ve doğal olarak da en çok saldırıya uğrayanlar ilerici ve demokrat insanlar, devrimcilerdir. Çünkü bunlar, toplumun en dinamik ve canlı kesimidir. Faşist-sömürgeci diktatörlüğe karşı en kararlı mücadele bunlar tarafından verilmektedir.

KOMKAR, bu durumu çıkardığı değişik dillerden bildirilerle kamuoyuna açıkladı. Şimdi önümüzde duran görev bu protesto kampanyasını genişletmek, faşist çetenin kanlı yüzünü bir kez daha sergilemektir. Tüm ilerici ve anti-faşist kişi ve kuruluşlarla ilişkilerimizi geliştirir cuntanın değişik biçimlerde protesto etmesini, onun uygulamalarının lanetlenmesini sağlamalıyız. Yerli ve yabancı tekelci sermayenin hizmetkârı faşist cuntaya meydanın boş olmadığını bir kez daha göstermek üzere görev başına.

fransa'da yeni bir işçi derneği kuruldu

Fransanın Chalon kentinde "Fransa Türkiye ve Kürdistanlı İşçiler Birliği" kuruldu. Bu birliğin kurulması, iki yıl süren bir çaba sonucunda gerçekleştirildi.

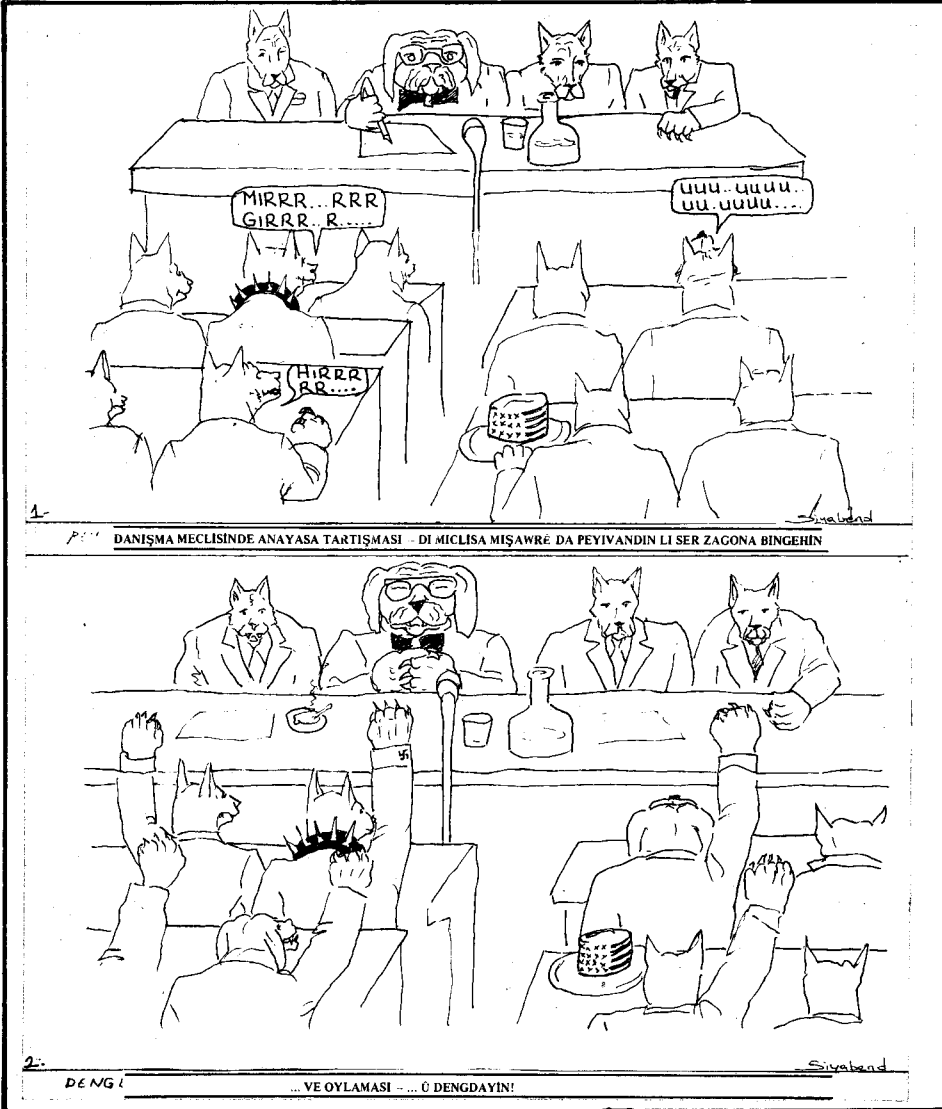
Birlik oluşturulduktan sonra, kamuoyuna yönelik bir açıklamada bulunuldu. Buna göre; faaliyete geçmiş bulunan dernek ilerici-devrimci bir çizgide mücadele vermeyi, Kürt ve Türk işçilerinin or ekonomik ve demokratik haklarını savunmayı amaç edinmektedir. Türkiye'de işbaşında bulunan faşist cuntanın kınandığı bildiride, generallerin teşhir edilmeleri doğrultusunda çalışma yapılacağı ve ülkede yürütülen anti-faşist mücadeleye omuz verileceği belirtiliyor.

Ayrıca kardeş Fransız işçileriyle de iyi ilişkilerin sürdürüleceği, sömürü ve baskıya karşı onlarla ortaklaşa mücadele verileceği açıklanıyor.

Kültürel faaliyetlere ağırlık vermeyi de programlıyan dernek, bu amaçla ilk planda Türk, Kürt ve Ermeni folklor ekiplerinin oluşturulması, sergiler ve dil kursları açılması için çaba harcamayı hedeflemektedir.

Zaten dernek faaliyete geçtikten hemen sonra bölge radyosunda yayın yapmaya başladı ve kendi çalışmalarını, amaçlarını kitlelere duyurdu. Türk işçi çocukları için bir ana dilde eğitim sınıfı açtı, Kürt ve Ermeni çocukları için açmak üzere de hazırlıklara başladı.

Dernek çalışmalarında işçilere başarılar dileriz.

GOTAREK DERHEQA KURDÊN TIRKIYÊ DA

Têmûrê Xelil Muradov

Van demên dawî ji aliyê Înstîtûta Rohilatzanîyê da ya Akadêmiya Yekitiya Sovyetê ulmada ronayî dit pirtûka bi sernivîsara "Pîrsa Miletên Welatên Rohilatêda". Pirtûkêda mîqalên 16 rohilatzenên Sovyêt şirovedîkî derheqa heleqetiyên miletên lî welatên Rohilatê salên sedesala 20'ye 60 - 70'ida.

Berpursiyarê vê xebata zanyari kurdzanê navdar Lazarêve. Ewê wêda herweha pêşgotina berevokê û mîqala bi sernivîsara "Etapa pêşdaçûyîna miletîyê vê demê ya welatên Rohilatê" nîvîsîne. Wêda profêsor qala problêma kurda ji dîke. Em bîkme bira we, ku ulmdarê mezîm Lazarêv, pirtûka "Pîrsa Kurda" yê pîr rûpelî nîvîsîye.

Pirtûka "Pîrsa miletîyê welatên Rohilatêda" herwêha mîqala profêsor Lasratyan ronahî ditiye bi sernivîsara "Derheqa rewşa Kurdên Tirkîyê nihada". Xwedîyê mîqalê ser bîngeha melûmetiyên dewlemend dîde azu-rûkirinê rewşa kurdaye mîr-neji welatê Tirkîyêda. Ewê daye xebatê mîqalên sosiyoloqê Tırka asistan İsmail Beşikçi, Kurdzan İsmet Şerif Wanlı, dirokzan Aladağ, usa ji kovarên Kurdi yê "Roja Welat", "Armanç", "Riya Azadi" û ên mayîn.

Nîha em bînhêrîn çîka profêsor Lasratyan mîqala xweda derheqa Kurda û miletên Tirkîyê yê ne Tirkda çî dînvîse:

"Vê demê miletên Tirkîyê Kurd, Ermeni, Ereb, Hurum û ên mayîn minani her cara têne zêrandin, mafên wanê gelêri têne pêşkirin, rewşa wanê cîvaki, çandî û aborî her xîrab dibe. Tirkîya eşkere elam dîke, ku welatê wî welatê Tirkane.

Problêma Kurda hesab dibe pareke pîrsa miletîyê Tirkîyêda. Eger Tirkîya bi temami welateki bi aborî sist pêşdaçûyîye, lê Kurdîstana Tirkîyê navça wêye heye paşdamayîye. Bî xebereke mayîn, kolonîa wêye. Gerekê bê gotinê, ku komên Tirkîyê serkarîkîr ne ku tenê

problêma kurda inkar dîkîn, lê hela serda dîxwazîn usa bîdîne kîvîşê, ku gîva Tirkîyêda Kurt tu nene.

Nava van bo salên dawîda Tirkîyê keş zagoneke bona razîkirîna extîyariyên Kurdaye miletîyê qebûl ne kirîye. Hela serda ji diwana Tirkîyê dîji Kurda siyaseta asimilasyon, helandinê û qîrkîrîna derbaz kirîye. A ev siyaseta komên Tirkîyê serkarîkîre dîji Kurda bûye menî, ku salên 20-30'î Kurda çend cara rabûne şerkariyê bona extîyariyên xweye miletîyê û ew tekoşîn çîqas dîçe heqas fire dibe.

Hukumeta Tirkîya yê, ku texmîn kîr, weki Kurd bere-bere hişyar dîbîn, despê kîr, çawa dîbêjn, dilê gîregîrîna Kurda kîrî, bi mêtodên cûre-cûre çend şêx û axên Kurda anîne hêla xwe. Eşkereye, ku hukûmê fêodalên Kurd, kevneperesta ser gelê Kurda nîha ji geleke. Hinek ji wana destpê kîrî gelê xwe fîrotî û derbazî aliyê diwana Tırka bûn. Dewşê, ji wana hînek bûne wezîr, hakim, qadî, imam, dîputatên parlamêntê û ser qulixên bilind hatîne kîvîşkirinê.

Nenihêrî van yeka, gelê Kurda iro ji erf-edet, zîman, çanda xwe xwey dîke. Anegorî jumarkîrînên me sala 1978'a Tirkîyêda 9 mîlyon Kurd hebûn. Pîrê wan Kurdîstana Tirkîyêda dîji. Lê diwana Tırka çend cara bi destê zorê Kurda ji cî warê wana raqetandîye û şandîye navçeyên welête roavayê.

Vê demê bînciyên wilayetên İdirê, Bingolê, Bitlisê, Diyarbekirê, Hekariyê, Mêrdînê, Siirtê, Wanê hemû Kurdî. Anegorî melûmetiyên para ulmên politîxnikîyê, ya Unîversîtêta Enqerê, gelek wilayetên welêta rohilatê da nonerî (wekilê) diwana Tırka tevi bînciyên cî Kurde. Bî hazîriya (bî destî) tercemeçi (wergervan) xeber dîdîn. Çawa ku sosiyoloqê Tirk İsmail Beşikçi dîde kîvîşê. Qebîlêd Kurdaye dora gola Wanê û navrasta welêta cenûb-rohilatê tenê Kurmançî zanîn. Weke 80 -

85 selefê Kurdên koçer Tirkî ke nîzanîn. Dêmek, Kurd ser hev dîjn, lema ji destûra xana heye dewa extîyariyên xwe bîkîn, lê komên Tirkîyê rêaksiyon berk dîjê xwestînen gelê Kurdaye azadîxwaz dertên.

Belê, Tirkîye gesbende Kurda nava hê-sîriyê û belengazîyê, tunebûnê û tariyêda xwey dîke, ku ew pêşda neçîn. Xwelîyê kêm dîde gundiya, ser axa Kurdîstanê zavod û fabrika kêm çêdîke. Çarneçar kurd vîra tenê xwelîbêcerkirinê û heywanxweykirinê mijûl dîbîn. Qazanca (mafê xebatê) wan ji himlî dîkeve zîkê şêx û axê Kurda, ku çawa dîbêjn, bûne berdevkê diwana Tırka.

Diwanên cî, cendîrme gelek xîrab hesabê kurda têne der. Lema ji hînek ji wana, mecbûr dîbîn dîçîne Anatoliya Roavayê. Lê wêderê ji rewşa Kurda ne tu rewşê. Tenê nava 4 salada (1972-1976) 3 mîlyon 200 hezar mîrov ji cî û warê kal-bava derketîne çûne Enqerê, Sîtembolê, İzmîrê û cîyên mayîn, ew ji Kurd gotî qayîl bîn xebata here giran bîkîn û dewşê aylîxa (Meaşê) nîmîz bîstînn.

Bêy wê yekê ji Tirkîyêda xebat tune, bêxabatîye (betaliye). Kurd çarneçar dîçîn welatên Avropayêda ji bîxebîttî. Tenê Komara Almanîyaye Federalda 200 hezari zêdetîr Kurd hene. Avropayêda mecal dîkeve wana teşkîlet û komelên Kurdaye usa pêşda hatî, çawa ku teşkîleta têkoşerên Kurdîstanêyê şorîşgerîyê (Bahoz), teşkîleta nîştîmanperwarê Kurdîstanêyê şorîşgerîyê (Pale), hevaltiya Kurdaye çande û yekîtiyê û Yekîtiya xebatkarên Kurda (Ev her çar lî Swêdî). Herweha teşkîleta Kurdên Tirkîyê şorîşgerîyê Avropayêda (Havra), Komela "Brûsk" lî Bêlçîka, Komela Karkerên Kurdîstanê - KOMKAR lî Almanya Roavayê, Yekîtiya Xwendevanên Kurdîstanêyê lî welatên derva - AKSA û ên mayîn.

(Dûmahîk lî Rûpela 15)

NEWROZA DOĞRU

İşçiler, aydınlar, yurtsever insanlarımız,

Kürt halkının geleneksel bayramı NEVROZ yaklaşıyor. Ama ne var ki ülkesi parçalanmış ve tüm hakları gaspedilmiş bulunan halkımız, O'nu kendi ülkesinde özgürce kutlayamıyor. Sömürgecilerin yasaklama ve tehditleri bu yıl da devam ediyor. Buna karşılık biz yurt dışında yaşayanlara büyük görevler düştüğü de açıktır. Bize düşen, Nevroz'u coşkuyla ve güçlü bir şekilde kutlamaktır. Halkımızın binlerce yıllık geleceğini yaşatarak Nevroz kutlamalarını ülkemizdeki baskı ve teröre karşı güçlü bir eyleme dönüştürelim. Öyle ki Nevroz şenlikleri zalimlerin suratlarına indireceğimiz ağır bir tokat olsun.

KOMKAR bu yıl Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde Nevroz kutlama geceleri tertipliyor. Aşağıda gecelerin yapıldığı yer ve tarihleri veriyoruz. Nevroza katılalım, onu coşuklu kılalım.

★ 5.3.1983	★ 12.3.1983
Saat 19.00	Saat 19.00
1000 Berlin 33	Stadthalle Köln-
Audi-Max, Henry	Mühlheim
Ford Bau, Garystr.35	Jahn-Wellem-Str.2
(U-Bahn Thielplatz)	5000 Köln-Mühlheim

BER BI NEWROZÊ

Karkerno, ronakbirno, mîrovên welatparêz,

Cejna gelê Kurd, yê diroki Newroz nêzik dibe. Lê pîr mîxabin gelê me yê bîndest, lî Kurdîstana Tirkîyê Newrozê bî şêweyeke azad nîkare pîroz bîke. Zor, zîlm û qedexeyên kolonyalîstan îsal ji berdewame. Em, mîrovên ku lî derwayî welat dîjn, ger bîzanîn ku pîr kar lî ser milê me ye. Wezîfa me ewe, ku em cejna xwe bî xurtî, bî dîlşahi pîrozîkî û Newrozê bîkîn şîarek lî dîji zîlm û zordariya kolonyalîstan.

KOMKAR, wek her sal, îsal ji dî hin bajarên Elmanya Federal da Newrozê pîroz dîke. Werî em cejna Newrozê bî tevayî pîroz bîkîn.

★ 19.3.1983	★ 26.3.1983
Saat 20.00	Saat 19.00
8000 München 40	Audi-Max-Halle(Uni)
Schwabinger Bräu	Von-Melle-Park 4
Leopoldstr. 82	(S-Bahn Dammtor-
(U-Bahn Münchener-	Bahnhof)
Freiheit)	2000 Hamburg 13

SIN'ET û ÇAND

KÜRT HALKINDA HALI ve KİLİM SANATI (3)

Dr. Cemşit Bender

DOKUMA TEZGAHLARI

Halı ve kilim dokumasında kullanılan tezgâhlar, Kürt halkının yüzlerce yıldan beri kendi yaşam koşullarına uygun bir şekilde yapılmaktadır. Tezgâhlar, yer tezgâhi ve Dik tezgah (İştar tipi tezgah) olarak iki grupta toplanır. Yapılan incelemede Kürdistan bölgesinde halıların % 58-60'ının yer tezgâhlarında, kalan kısmının ise iştar tipi tezgâhlarda dokunduğu anlaşılmıştır.

Türk yönetimi, Türkiye Kürdistanı'ndaki Kürt halı ve kilim geleneğini bozmak ve kültür ve folklor alanında olduğu gibi, bu alan da da Kürtlere özgü bir el sanatını soysuzlaştırarak unutturmak amacıyla ve bazı politik düşüncelerle, Kürt halkının alışık olmadığı tezgâhlar kurdurarak sözüm ona halıcılık kursları açtırmış ve Kürt halı ve kilimleriyle ilgili binlerce yıldan beri süregelen gelenekleri yıkarak, Isparta tipi, kaba halıların dokutulmasına gayret sarfetmiştir. Bu konuda Kürt halı sanatını, Kürdistan'da dokunan halıları Türk çıkışlı göstermek suretiyle kötümserliğini ortaya koyan ve resmi devlet ideolojisine bilim haysiyetini feda eden Doçent Nermin Görgünay buna rağmen, farkına vararak veya varmayarak bu gerçeği (Doğu ANADOLU Halıları) adlı kitabında bakınız nasıl dile getiriyor: (adi geçen kitap sayfa 6)

"Son yıllarda doğunun bir çok il, ilçe ve köylerinde açılan halıcılık kursları bölge halıcılığını (Kürdistan halıcılığı kastediliyor: yazarın notu) çok az etkiliyebilmiştir. Kursların ilgi gördüğü bazı yerlerde İSPARTA TİPİ halılar dokutturulmuştur. Bir çok yerlerde ise, KURS SONUNDA HER HANGİ BİR ETKİ VE EYLEMİN KALMADIĞI GÖRÜLMÜŞTÜR.

"Kursların açılmasında genellikle politik amaçlar rol oynadığından (politik amaçların ne olduğu açıklanmamıştır. Yazarın notu) çalışmalar verimsiz kalmış, istenilen sonuçlar elde edilememiştir. Örneğin, yapılan araştırmalarda, bir çok il, ilçe ve köylerde resmi makamlar tarafından kurs öğrencilerine yarı fiyatına ve taksitle verilen tezgâhların çoğunun evlerde bir köşeye atılmış ve hatta ahırlarda bırakılmış oldukları, bir kısmının bazı resmi kuruluşların depolarında bulunduğu görülmüştür."

Yukarıdaki itiraftan da anlaşılacağı üzere, Doğuda Kürt halkı kendi geleneksel tezgâhlarını bırakarak, kendisine dayatılan kurs tezgâhlarıyla, üstelik Kürt halılarını dokumak yerine, kaba Isparta halılarını dokumak istememiş ve sömürgecilerin dayattığı tezgâhları Doçent Nermin Görgünay'ında kitabında yazdığı gibi ahırlara kapatmasını bilmiştir. Isparta tipi halıcılık uğraşı ise, yine yazıda belirtildiği gibi hal-

kı "çok az etkiliyebilmiş" yani hiç etkiliyememiştir..

Bu olay da Kürt halkının, kendi el sanatına ne ölçüde sahip çıktığını vurgulaması bakımından hayli ilginçtir.

Halı Düğümünün Öyküsü

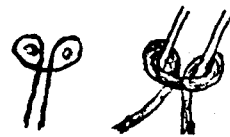
Yukarıda çözüğü ve atkıdan söz etmiştik.

Halıyı meydana getiren unsurlardan en önemli biri de düğümdür. Halıcılık tarihinde iki çeşit düğüm atılır. Bunlardan Anadolu'da kullanılan ve Türkiye Kürdistanı'nda dokunan her halıda uygulanan düğüm atma şekline (Gördes) düğümü adı verilir. İran'da dokunan halılarda ise (Senneh) düğümü atılır. Bilindiği gibi Senneh İran'da bulunan bir Kürt bölgesinin adıdır. Dolayısıyla bu düğüm şekli İran'da yaşayan Kürtler tarafından bulunup uygulandığı ve buradan diğer halı yapan bölgelere yayıldığı için (senneh) düğümü diye anılmaktadır.

Türkiye'deki (gördes) düğümüne gelince, bu konu üzerinde biraz durmakta yarar görüyoruz. Çünkü (Gördes) halıları ünlü olmakla birlikte bu ilçede halı dokumacılığı 4-5 yüz yıldan daha eskilere inmez. Belirli bir süre bu ilçede (gördes) halıları dokunmuş, sonra İzmir bölgesinin tarım ve endüstri alanındaki gelişmesi üzerine gördeste halıcılık, 20. yüzyılın ilk yarısında son bulmuştur.

Oysa Kürt halkı, Türkiye Kürdistanı'nda ilk çağlardan bu yana halı ve kilim dokumuştur. Bu nedenle bu bölgede bulunan düğüm şekline Kurde, Gurde adı verilmiş, daha sonraki tarihlerde bu sözcük (gördes)e çevrilmiş, dolayısıyla gördes Türk düğümü adı konmuştur.

GÖRDES
(Kurde Düğümü)

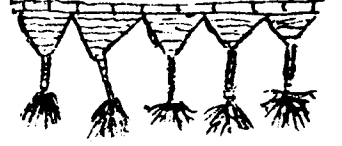

SENNEH
Kürt düğümü

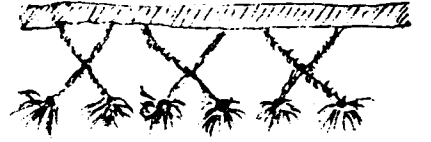
Kürt halılarında düğüm sayısı 10x10 cm'de en az 166 ve en çok 1029 olarak saptanmıştır. Ancak yirminci yüzyıldan önce dokunmuş olan bazı halılarda en çok düğüm sayısının 2356'ya ulaştığı görülmektedir. Halılarda hav yüksekliği ise 7 mm ile 20 mm arasında değişir.

Kürt halılarındaki halı saçakları, başlıca üç grupta toplanır:

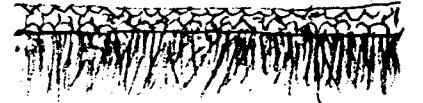
A- Üçgen kökenli, püskül bitimli saçaklar.

B- Kum saati kökenli, çarpaz püskül bitimli saçaklar.

C- Örgü kökenli, özgür bitimli saçaklar.

KÜRT HALILARININ DESEN VE MODEL ÖZELLİKLERİ:

Kürt halıları GEOMETRİK DESENLI halılar ve çiçek ve bitki desenli halılar olarak iki büyük grupta toplanır.

Geometrik desenli halılar (madalyon)ludur. Kürt halkı bu madalyonlara (Sofra) adı vermektedir. Böylece Geometrik desenli halılarda Kürt halkının ev içi dünyasını, bitki ve çiçek desenli halılarda doğa ile olan ilişkilerini dile getirir. Bu ana gurubun dışında kalan üçüncü bir grup daha vardır ki, bunlar da (Hayvan resimli ve manzaralı) halılar olarak adlandırılmaktadır.

SOFRA DESENLI (Madalyonlu) HALILAR'IN SIRALANIŞI:

- 1- Dörtgen Sofralı (madalyonlu) halılar.
- 2- Altıgen sofralı halılar.
- 3- Sekizgen sofralı halılar.
- 4- Sofraları (madalyonları) kartuşlu halılar.
- 5- Bir ekseninde sıralanmış değişik geometrik şekilli sofralı halılar.
- 6- Yıldızlı halılar.

ÇİÇEK DESENLI HALILAR:

Bu grupta toplanan halıları, serpeme çiçekli, köşe göbekli, mozayik desenli, hareli desenli, meşe yaprağı desenli, göl desenli, çiçekli sofralı, empirme desenli halılar olarak tiplendirmektediriz.

MİHRAPLI HALI VE SECCADELER:

İslamiyetin kabulünden sonra Kürtler çeşitli mihraplı halı ve seccadeler dokumuşlardır.

(Baştarafî 8. Sayfada)

HALKIMIZ GÖÇE ...

Irak sınırına ulaşana kadar Dicle nehri boyunca, hemen tüm köyler benzer koşullar içindedirler. Son olarak Irak, Türkiye ve Suriye sınırlarının birleştiği noktaya yakın olan Basurin köyünden söz etmek istiyorum. Bu köy halkı da yine oldukça ağır baskılar gördü ve görmeye devam ediyor. Bu köyde de birçok yurtsever aile göçe zorlanmış ve köyden ayrılmışlar. Örneğin çevrede yurtsever olarak tanınan Hacı Ab... askeri güçlerin baskıları sonucu ailesini alıp köyü terketmek zorunda kaldı. X... yaklaşık 1.5 yıldır köyüne uğrayamıyor. Bunun gibi birçok aile köyü terketti yada erkekleri köye gelmiyorlar. Faşist cuntta, ne yapıp yapıp bu köyü de boşaltmak peşindedir. Irak'a ve Suriye'ye çok yakın olan bu köy, hem halkının yurtseverlik duygularının güçlü oluşu nedeniyle, hem de bulunduğu nokta bakımından düşmanın rahatını kaçırıyor.

Buğdayı ikinci petrol olarak niteleyen cuntanın başı faşist Evren, sorun Kürdistan'a, buradaki ekonomi-politikaya, uygulamalara gelince tüm sözlerini unutuyor. "Bir karış toprağı bile heder etmemeliyiz" diyen ve bu konudaki nutuklarıyla, Ziraat profesörü pozlarına giren Evren, Kürdistan'daki baskı politikasını, sömürgeci çarkı işletebilmek için "yediveren toprağı", çolaklaştırıyor. Elbet bunda şalılacak birşey yok. Kürdistan'daki uygulamalar, bi-

limsel ölçütlere plan ve programlara göre değil, Türk tekeli burjuvazisinin Kürdistan üzerindeki sömürgeci politikasına göre biçimlenir. Binlerce hektarlık verimli toprağın terkedilmesi, bu topraklar üzerindeki yüzlerce ailenin açlığa zorlanması sömürgeci politikaya uyuyorsa; bu yapılır. Yöremizde uygulanan baskılar, halkın göçe ve açlığa zorlanması, değer yargılamamıza, geleneklerimize küstahça saldırılması işte bu politikanın ürünüdür. Kitleler bu gerçeği görüyor ve her geçen gün faşist-sömürgecilere, onların işbirlikçisi feodal hainlere karşı tepkileri yükseltiyor.

Faşist cuntanın yöremizdeki uygulamalarını açıklamaya devam edelim:

Cuntacılar, yöredeki halka baskı yapmak, köylere operasyonlar düzenleyebilmek için sık sık, özellikle sınırda provakasyonlar düzenliyorlar. Bazı geceler, geç saatlerde, bakarsınız sınır boyunca silahlar ötmeye başlar. Ortalık bir anda adeta savaş alanına döner. Yataklarında uyuyan çocuklar birden büyük bir korkuyla uyanırlar. Silahlar bazen aralıksız 10-15 dakika, kimi zaman daha uzun kusarlar. Silahların susmasının hemen ardından askeri araçların, cemselerin sesleri duyulmaya başlar. Önceden programladıkları köylere baskınlar düzenlerler, bazen de ilçe merkezinde belli mahalleleri kuşatır, ev ev arama yaparlar. Bu aramalarda genellikle sınırla, çatışmayla hiç ilgisi olmayan yurtsever, ilerici insanlar yakalanır. Bunlar önce Cizre'de, il-

çenin kuzeyinde Dicle nehri kıyısındaki top ve tank taburunda iyice ıslatılır, ardından İdil'e gönderilir. Orada da işkence tezgahlarından geçirildikten sonra, Mardin-Kızıltepe yolu üzerinde Çiftlik tren istasyonundaki tuğaya teslim edilir. Orada da gerekli işkenceyi gördükten sonra (Mardin tuğayı sayılı işkence merkezlerindedir. Geçen yıl üç kişi burada işkence sonucu katledildi. Ve bunlar kamuoyunda duyuldu. Ayrıca birçok kişinin de işkenceden öldürüldüğü ve gizlice gömüldüğü söyleniyor) ya salıverilir, ya da Diyarbakır'a teslim edilir. Diyarbakır'a gönderilenler, orada yeniden sorgulamaya alınır, işkence görürler. Bu sırayı takip etmiş birçok kişinin öldüğü biliniyor. Ölmeyenler ise çoğunlukla sakatlanıyorlar. Yöremizde ilerici, yurtsever insanların yanı sıra, geçmişte kaçakçılıkla geçimini sağlamak zorunda olan birçok kişi de yakalandı. Bunlar sınır geçişlerinde örgütlere yardımcı olmakla suçlanıyorlar. Bazıları da Irak'taki örgütlere yardımcı oldukları iddiasıyla yakalandılar. Bunlar da çokça işkence görmüşler. Bunlardan bazıları bir yılı aşkın süredir, daha mahkemelere bile çıkarılmış değil. Örneğin: Halk arasında bu kaçakçılardan S., S.E. ve M.F.'nin sakatlandıkları herkesçe biliniyor.

Faşistler, sınırda yarattıkları provakasyonların ardından köylere de yönelirler. Zaten yakın köyler, her çatışmanın ardından askerleri adeta beklerler, çünkü köyü basacaklarını

bilirler. Jandarmalar köye varır varmaz önce kuşatırlar ardından çoğu iğreti duran kapıları tekmeyle, dipçiklerle açar, yataklarının altında uyanık ama korkudan seslerini çıkaramayan çoluk çocuğun üstünden yorgani, çulu çekerler. El fenerleriyle ortalığı aydınlatır, içeriye bir göz atarlar. Birşey bulmadıkları halde tüm köy halkını uygun bir yere toplarlar. Yataktan alıp götürdükleri köylülerin üzerlerine birşey almalarına müsaade etmezler. Gecenin geç saatlerinde, soğuk altında genç, ihtiyar, çocuk, kadın insanları titremeye başlar. Çatırdayan dişlerin sesleri ortalığı alır. Bazen birilerini hemen oracıkta falakaya yatırır. Sonra onu yerden sürüyerek cemsere atarlar. Diğerleri, askerler köyü terk edene kadar birer heykel gibi yerlerinde dururlar. Tabii eğer meydan dayacağı vb. türlü işkenceler yapılmamışsa...

Böylesi baskınlara dayanamayan sınıra yakın olan Gazık ve hemen sınır üzerindeki Bazift köylüleri de, köylerini terk etmek zorunda kaldılar.

Cuntacılar, yine her provakasyonun ardından halka gözdağı veriyorlar. Muhabirleri vasıtasıyla kitleler arasında özel komando birliklerinin geleceğini propaganda ediyorlar. Nihayet aralık-1982'de bazı komando birlikleri ilçeye geldiler. Bunların Cudi dağındaki köylere baskın yapacağı haberi yayıldı. Hatta bu propagandaları duyan Şaxe, Ziyaret'te bazı köylüler köylerini terk etmişler. Sonra komandolar yine geri gittiler.

GOTAREK DERHEQA

Türkiyê qedexe kiriyê sazkirina teşkilet û partiyên siyasi. Kijan goti kara gelên ne Tirk xweykin nava van qewlata ji serokên hejandina Kurdaye miletîyê azadariyê dîcedinin ziman, zargotin û çanda xwe pêşda bîbin. Lema ji Kurd bî surî pirtûk û rojnema derdixîn. Soz mesele, nivskarê Kurd M.Emin Bozarslan "Mem û Zîn" a Ahmedê Xani wergerandiye Tirkî, lê diwana Tırka pır tedayi lê kîrîn. Bona ronahiditina rojneme û pirtûkên Kurdi hukumeta Türkiyê pey Kurda dîgere, tîştên bî zîmanê Kurdi ji nav wan berevdike û dişewitine, xwediyê wan dîde ber dadê, davêje zîndanê. Lê disa ji salên cihê-cihê Türkiyêda gelek pirtûk û kovarê Kurdi derketine. Jî bo nîmûnê, "Roja Welat", "Rîzgari", "Özgürlük Yolu" (Riya Azadi) û gelekên mayîn. Lê lî Avropayê niha pır kovar û rojnemên Kurdi dertên.

Girêdayî qewmandinên İranêra, ku wêderê Kurd rabûne têkoşînê, diwana Türkiyeyê destpêkir mecal efrandin bî armanca hincirandina şerkariya Kurdaye pêşverû, ku çiqas dîçe zêde dibe. Kutasiya sala 1978'a hukumetê bî wedê 2 meha

rewşa sîrêder elamkır 13 wilayetên welêtda, wê reqemêda (nava wanda) lî Erzurumê, Bingolê, Gaziantebê, Meraşê, Qersê, Malatiyê û Urfayê. Ew yek hate miyaserkirinê, jî ber ku qebilên cihê-cihê serekê bê qetil danibûn, ruyê kîjanida 100 mîrov hatine qirê, weke çend sed jî brîndar bûn. Eva yeka nêofaşistên Tirk teşkil kiribûn.

Rêaksiyonerên Türkiyê her awahi dîcedinin musulmanên sunî û ên şîî rakine dijî hev, berê hevîn. Bî wê yekêva ewana dîxwazîn derbê bîghînne heja Kurda, jî ber ku pır Kurden Türkiyê şîne, kîjanara usa jî dibêjin Kurden eli-ilahi.

Meha Nisanê, sala 1979'a serekê barêgeha ordiya Tirkîyeyê serekê çû İraqê, lî ku ewi hevraşberdan derbaz kirin seba hereketê xwe bîkine yek, ku şerkariya miletîyê-azadariyê demokratîyê Kurdistanêda bîhincirîn.

Eva yeka femdariye, jî ber ku eger perçekê Kurdistanêde rewşa Kurda piri-hîndîkê bê pakkirînê, dêmek ewê hukumê xweyê qenc ser perçên mayîn jî bîhêle.

Sala 1980 û 12'ê İlonê, dema Türkiyêda dewlet hate welgerandinê, cezakirînê dijî Kurdaye bî hoviti zêde bûn. Bî vê ar-

mançê cesûsên serwêriya Amêrikaye cesûsiyê navbendi, ku baylozaxana Amêrikaye lî Enqerê dixebitîn, çûne wilayetên Kurda û gazi bîmeciyan Tirk kîrîn, ku zordestiyê Kurda bîkîn. İmperyalizma Amêrikanê, bêbavên hundurî, bî her awahi dîxwazîn şerkariya Kurdaye bona mafên gelêriyê bîfetsînin (bîtemîrinîn).

Jî van hemû tîştta xuyaniye, ku hejmandina Kurdaye miletîyê azadariyê dikare wî çaxî bîghîje açixiya eger pale û gundiyan Tirk jî tevi Kurda rabîne dijî feodala û kevnepereşta, dijî imperyalizme û paşverûtiyê.

Zelalkirina pîrsa Kurda lî Türkiyê bî gelek tîştîva wê yekêva grêdayiyê, çika wargu hastînen demokratîyê welêtda wê bî çî qederê bêne kîrînê. Bona wê yekê pêwîste Kurdistanêda pîrsa xweliyê safîkîrîn, mafên siyasetiyê raşt bîdne Kurda, kêjanê mecalê bîde Kurda, ku teşkiletên wane meqlûqetiyê û siyasi hebin, dibîstaniyên wan hebin, lî ku bî zîmanên xweyî dê hinbîn, rojneme û kovarên Kurdi derxî û tîştên mayîn. Miyasekirina (pêanina) van mecala wê bîbüya êtapeke grîng lî ser rîya safîkirina problêma Kurda".

"D.KOMKARI ORTAYA ÇIKARAN VE YAŞATAN İŞÇİ HAREKETİNİN KENDİSİDİR."

Dengê KOMKAR'ın 50. sayıya ulaşması nedeniyle gazetemizle ilgili görüşlerini belirtmesi ricasında bulunduğumuz Özgürlük Yolu yazarlarından C. Aladağ'ın yaptığı açıklamayı aşağıda yayınlıyoruz.

D.KOMKAR

DENGÊ KOMKAR'ın yayın hayatına atılışı, KOMKAR'ın kuruluşu ile aynı günlere rastlıyor. Gazetenin çıkışına yolaçan nedenler, Federasyonun kuruluşuna yolaçan nedenlerle aynıdır.

1979 yılı başlarında KOMKAR'ın kuruluşu, yurt dışındaki işçilerimizin mücadelesinde bir dönüm noktasını gösterir. Yurt dışındaki Kürdistanlı aydın, öğrenci ve işçilerimizin örgütlenme, halkımızın mücadelesine destek olma, bu mücadeleyi dünya kamuoyuna duyurma çabaları, elbet daha eskilere gidiyor. KOMKAR bu mücadelenin bir devamı, daha güçlü ve üst düzeyde bir gelişme aşamasıdır; geçmişin en iyi, ilerici ve mücadeleci geleneklerini devralmıştır.

Diğer yandan, KOMKAR'ın kuruluşu, yurt içinde devrimci mücadelenin geliştiği, işçi sınıfının dünya görüşünün kitleler arasında yaygınlaştığı bir döneme rastlıyor. Bilindiği gibi, ÖZGÜRLÜK YOLU ve ROJA WELAT, ülkemizde sosyalist içerikli yurtsever bir coşkunun yaratılmasında büyük rol oynadılar. Bu yayınlar o dönemde çok sayıda yurt dışına da ulaşmakta ve Avrupa'daki işçilerimiz ve aydınlarımız arasında dağılmakta idi. Hem bu yayın organlarının, hem de ülkemizde kaban kitle mücadelesinin, yurt dışındaki işçi hareketinin de hız kazanmasında, gelişmesinde önemli etkileri oldu. Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde ve Batı Berlin'de oluşan işçi dernekleri biraraya gelerek KOMKAR'ı oluşturdular. Bu birlik onları daha da güçlen-

dirdi, çabalarına hız kattı.

DENGÊ KOMKAR işte bu birliğin "sesi" olarak yayın hayatına girdi. Onu ortaya çıkaran ve yaşatan işçi hareketinin kendisidir.

DENGÊ KOMKAR'ın yayın hayatına yolaçan bizzat sözkonusu işçi hareketi olduğu içindir ki gazete düzenli çıkabilmiş, uzun ömürlü olmuş, gerek yurt dışında ve gerekse yurt içinde saygın bir konum kazanmıştır.

DENGÊ KOMKAR bugün 50. sayıya ulaşmış bulunuyor. Böylece o, Avrupa'daki işçi ve aydınlarımızın şimdiye dek çıkardıkları en düzenli ve uzun ömürlü yayın olmuştur. Tiraj ve ulaştığı ülkeler bakımından da başarılı bir yayın durumundadır.

O, yalnızca yurt dışındaki işçilerimizin mücadelesini yansıtmakla, bu mücadeleyi etkilemekle kalmadı, özellikle de faşist rejimin ülkemizde her türlü yayın ve demokratik mücadele olanağını ortadan kaldırdığı bir dönemde, yurt içine ulaşarak kadrolara ve kitlelere moral kazandırılmasında, Cunta'nın teşhirinde, ona karşı mücadelenin yükseltilmesinde etkin bir rol oynadı.

Gazetenin, halkımızın dilinin ve kültürünün gelişmesinin önünde büyük engellerin bulunduğu bir ortamda, Kürtçe yazı dilinin öğrenilmesinde, halkımızın kültürünün tanıtılmasında küçümsemeyecek payı oldu.

DENGÊ KOMKAR kitlelerin, en başta da, bugün yurt dışında da bu-

lunsalar, toplumumuzla kopmaz bağları bulunan işçi kitlelerinin sesidir ve bu önemli bir noktadır. Bu, onun, bir yayın organı olarak canlılığının, dinamizminin ve ilericiliğinin nedenidir.

Bugün hâlâ, toplumumuzda yeralan değişimleri görmeyen, ya da görmek istemeyen, emekçi kitlelerin rolünü ve etkinliğini kavramayan, bir başlarına, ya da üç beş kişilik bir aydın grubuyla halkımızın mücadelesine yön vermek isteyen veya verebileceğini sanan kişiler vardır. Bunlar örgütlü kitle hareketine burun kıvırıyor, herşeyi kendilerinin en iyi bildiklerini sanıyorlar. Ne var ki toplumumuzun geleceğini belirleyecek olan örgütlü kitle mücadelesidir, en başta da işçi sınıfı ve öteki emekçi halk kitleleridir. Örgütlenip mücadeleye atıldıkları zaman onların enerjisi ve yaratıcı gücü sınırsızdır. Halkımızın bir an önce kurtuluşunu isteyenler eğer bu mücadeleye omuz vermek istiyorlarsa, geride kalıp tükenmemek ve hatta kimi durumda bir ayak bağına dönüşmek istemiyorlarsa örgütlü kitle mücadelesinin içinde yer almalı, en azından ona destek olmalı, güçlerini, bilgi ve tecrübelerini onunla birleştirmelidirler. Halkımızın bugün su ve ekmek gibi gerek duyduğu şey örgütlü mücadeledir.

DENGÊ KOMKAR'a giriştiği onurlu mücadelede başarılar dilerim. 100. sayının çıkışını da birlikte kutlamak üzere..

C.ALADAĞ

Mercên aboneti: 6 mehi 10 DM, sali 20 DM.
Abone şartları : 6 aylık 10 DM, yıllık 20 DM.

Hesap-No: Postscheckamt Frankfurt
Konto-Nr. 405767 - 606

DENGÊ
KOMKAR

Xwedi : Federasyona Komelên Karkerên Kurdistan
lı Elmanya Federal
Navnişan : 6000 Frankfurt/M, Savignystr. 75
Federal Almanya
Berpîrsiyar : A.Saydam

IMPRESSUM
Herausgeber: KOMKAR
Föderation der Arbeitervereine
aus Kurdistan in der BRD e.V.
Verantwortlicher Chefredaktuer:
A. Saydam
Druck: Eigendruck